

Ivo Fencel

ŽIJU! JEŽEK V KLECI

Muž nepromarní ničím tolik času, jako vyhýbáním se vrahům

John Buchan: Tři rukojmí

Část první

Město krutých čolků

(Haggard)

1. Předběžné varování všem zvědavcům

Jorice bylo dvacet osm let; to je ženská nejhezčí. Starali se o dva syny, ona a Jakub, a měli teriéra jménem Zippo. Pokud někde disponovala ještě milencem, já o tom nemám páru, ale kamarádku měla. Evu. K Jorice náleželo habaděj sebevědomí, snů, plánů i tradiční šatník a vlastně jen patery džíny. Spíše výjimečně zatoužila po romantickém dobrodružství, jako když teď stála v Sadech 5. května v Plzni před horolezeckým klubem Rock´n´Wall. Vzala za kliku, proud jarního slunka ji obestíral, takřka jsme se srazili. Na prahu: „Ahoj.“

Jorika Betlachová vypadala, jako by se právě vykoukala po dvouhodinovém namáhavém pohybu, a její mozek byl, jak jsem věděl, minimálně dvakrát tak dobrý jako můj. „Chceš se, Joriko, na ty věci zeptat?“ řekl jsem rozpačitě.

„Možná. Co jim číst?“

„Dětem? Dívejte se normálně na televizi. Ne?“ zasmál jsem se. „Chod' do biografu.“

„A vážně radit nelze, Lorenci? Co bys čet, aby z takových capartů vyrostli úspěšní vědci?“

„Pohádky.“

„Jo? A potom, až povyrostou?“

„Víc pohádek.“

„A potom?“

„Ještě víc pohádek.“

Což je věc názoru, a pokud náhodou netoužíte mít z děcek Einsteiny, dál nečtěte.

Jinak totiž vstoupíte do Města krutých čolků.

2. To největší tajemství Jaroslava Foglara

Seděl jsem jako obyčejně v Rock´n´Wallu a obracel listy cenného prvního vydání *Tábora smůly*, které tu stojí v poličce. Představoval jsem si ale tropy. *Nabobtnalou*, zelenou džungli. Spustil se déšť - do toho srdce temnoty – a já horečně, byť jenom v duchu, pátral v nitru Kamerunu, abych rozlouskl záhadu záhad obemykající kočkovitého lidožrouta známého co Mgva. V mém snu byl zakletou princeznou, a než jsem na něj narazil, vysekával jsem stezku udatněji než kdysi Henry Morton Stanley, hledající Livingstona. „Najdu, zkrotím, políbím. Najdu zkrotím políbím.“ To jsem si mumlal. „Na čenich.“ Ale stane se opravdu Jorikou? Kdo sní přes den, pozná věci, unikající lidem, kteří sní v noci, a když byla ještě malá, začal jsem zvolna zaznamenávat do bloku, *vedla si Jorika tajný deník*.

Jeho stránky časem zežloutly. Disponuji tím deníkem a díky tomu vznikl následující příběh. Ale je tu i druhý důvod. Foglarův svět. Lovecratův svět. Haggardův svět. A další a další imaginární světy. Ale opravdu jen imaginární?

Pár let před smrtí poskytl Foglar tento rozhovor:

Karel Hvížd'ala: „Ve vašich knížkách se často vyskytují různé hlavolamy a podobné záhady. Mají reálný základ?“

„A proč to chcete vědět?“

„Protože jsme zvědaví.“

„Já to nechci prozradit.“

„Vymýšlel jste si je sám?“

„To už je zase otázka na tělo. Je tu prostě hlavolam, který se nazývá *Ježek v kleci*, a tím to všechno hasne.“

3. Předčitatelka Jorika

Pojďme zítra ke vzdálené Dikobrazí hoře a pronikněme vzhůru jejími sedly, četla synům podle mé rady. Vystupme průsmyky na tajuplnou vrchovinu, putujme skrz namodralý opar do neprobádaných deštných pralesů a prohledejme ta bájná místa s nevyslovitelnými jmény... Zmlkla. Synové mámu sledovali z postelí. Byl večer. Po nebi za oknem paneláku putovaly rudé řasy a divně se krabatyly, jako i Joričino čelo, když dumala, proč je většina vědců i specialistů jen vymývači lahví nebo třídiči tlačítek.

Proč postrádají fantazii? Je ale fantazie skutečně důležitější než vědomosti? Přistoupila k oknu a uviděla mezi červánky vzdálené vrcholky hor s africkými bohy. Pokukovali po ní potutelně, protože oparem jiné dimenze. „Joriko! Přijď!“ Vzápětí vystupovala po úbočí od oceánu šťavnaté džungle. „A hlupák s dobrou pamětí,“ říkala si, „může být docela přehuštěn vědomostmi, ale co zmůže bez obraznosti? Jak najde síly k syntéze! Nijak.“

„Mani, čti!“

„Jinak uvidíš,“ dodal druhý syn a naznačil úder na sanici. Usedla a odevzdaně sklopila oči.

„Šli a šli,“ četla. „Hloub a hloub do měňavých, zelených pralesů. Zavrtávali se tam jako do hlubin brčálové studny a jako mlýnky si ti poutníci opakovali:

Prohledejme ta bájná místa, prohledejme.

A pátrejme po nestvůře, která existuje, která číhá v skrytu. Právě podobnými slovy kdysi Marvin vábil svou dlouhovlasou kamarádku Joriku, když ji vykresloval světy dobrodružství, po kterých jako každý kluk prahl, ale která chtěl prožít s ní, aby jednou našli společné dětské vzpomínky.“

„Jak že se jmenovala, mami?“ přerušil četbu mladší syn.

„Jako já.“

Aspoň to tu stojí černé na bílém, podivila se. „Nemohu za tu shodu, kvítka má.“ Usmála se na kluky.

„A smíme si to představovat, mami, že Afrikou putuješ?“

„Vždyť putuju a je mi teprve dvanáct.“ A srdce se jí na vteřinu zastavilo. Předčítala: A právě v těch památných časech, kdy si Jorika Betlachová ještě vedla přísně soukromý deník a nedělala ze sebe dámu, kamarádila s Marvinem Harkinsem. Hráli si, když tak pobíhali rodným Labuanem, tou malou osadou na kraji pralesů, a nikdo je nepeskoval, takže uvykli svobodě až nebezpečně. Ne, ještě netušili, co je čeká a co je nemine.

Jednoho osudného večera se zase celí říční přiřítily za Joričinou mámou, když pletla na zápraží bungalovu, každý ji chňapl za jednu ruku, začali do ní hučet a umlouvali ji tak dlouho, až ji umluvili. Nejdřív se zdráhala, ale pak svolila. „Jak chcete, pustím vás. Koneckonců jste velcí. Podnikněte si svou vytouženou výpravu k Dikobrazí hoře, ale...“ A takoví jsou dospělí. Pokaždé přijde ALE. Ale naštěstí znala máma Marvinu dobře a měla tedy veškeré důvody se domnívat, že s ním bude její dcera v bezpečí, byť třeba relativním.

„Nejde i Sandy?“ zeptala se přesto.

4. Sandy

Kdo byl Sandy? Zvláštní sirotek, jeho typickým znamením se stalo, že zdravil zvířata, zatímco k občanům Labuanu zůstával uzavřený. Vyznačoval se i touhami. Touhou se toulat i mou touhou si stále něco nového číst. Nebo starého, to možná spíš. A touhy disponovaly háčkem. Zabýval se tím příliš osaměle.

„Hej, tak co, lví králi?“ oslovil ho ráno Marvin. „Jdeš s námi?“ A Sandy váhal.

„Vím, že půjdeš,“ dodal kamarád, ale sirotek Sandy nevrle vzhlížel od rozečtené knihy. „A kam?“

„Rovnou za nosem. Ale ne tak docela. Chci najít brloh legendárního *Přinašeče bouří*.“

Sandy zdvihl ruku v mírně trpitelském protestu a zírat na kamaráda skrz prsty. Nepřítomně potřásl hlavou. „Ještě pořád si představuješ, že drží *Ten, kdo přináší bouři* v zajetí tvou mámu? Marvine, to je blbost. Zahod' iluze. Jo, možná ji polapil, tenkrát, ale pokud jo, dávno ji zabil.“

„Neumírá snad naděje poslední, Sandy?“

Sandy ožil. Tety mě nebudou postrádat, myslil si. Byly dvě a našly Sandyho kdysi v pralese, když bulil, ale to jej odnaučily. Ani se už nechoulil do sebe jako tenkrát, ne, už nebyl schouleným ježkem, ale raným člověkem. Sandy už nepřežíval s hlavou v písku ani v sobě v klubu, ale vlastnoručně vybudoval malou chatu a dál ji zveleboval. Nikoho nepouštěl dál. Obě tety se tam snažily proniknout, jakožto i do Stilburyho světa, ale nepochodily. Zvláštní kluk. Nezkrotný, těžko vypočitatelný individualista. I mnohé děti v Labuanu to odrazovalo. Díky tetám se naučil číst, ale jinak se učil sám, rád snil a toulal se jako nový Mauglí s oštěpem a z číré radosti. Občas vyšplhal za nejprudší bouře do nejvyšší koruny sekvoje a cítil nepochopitelné uspokojení i jakési další nutkání. „Rozepni paže!“ ponoukal ho pralesní bůh a Sandy poslechl. Rozkročil se. Jako klíště se přidržoval bachratých větví a ani v neskutečných výšinách ho nelapila závrať. Tu neznal a v klidu zpíval. Sledoval blesky, naslouchal hřmění, představoval si, že je storukým *Přinašečem bouře*. Šílený? Proč? Ptákům připadal normální, i když to byl prapodivný pavouk. Ale sezobnout Sandyho neuměli, a když běsnění bouře skončilo, Sandy obyčejně usnul. Jak? Přece jen instinktivně stočený do klubka, jak se už narodil. Tak ho kdysi našly i tety. *Odmalička trochu byl ježkem, i když vzdorným a bez klece*. Uměl přežít v džunglích týdny a na tu dobu se někdy tajemně propadal. Uměl zmizet, uměl se začarovat jako dým a tety se křížovaly. Vždycky se vrátil nevzrušeně. Živ a zdrav se dožil dvanácti let a řekl. „Nejdu, Marvine.“ Což byl celý Sandy. Flegmatické povahy snadno nenadchnete, leda je zfanatizujete. Ale jak zfanatizovat Sandyho? Marvin přizval Joriku a uspořádali válečnou poradu.

„O co se jedná?“ zeptala se Jorika.

„Pomoz mi přemluvit Sandyho, aby šel na výpravu.“

„Zkusit to mohu, ale myslíš, že budu něco platná?“

„Třeba. Joriko. Na tebe Sandy možná dá.“

„Ale je vlk. Nedá se jen tak ochočit.“

Zdráhala se, ale pak taky svolila. Šli za Sandy Stilburym. Zrovna si četl. Jorika do něj ťukla. Jako mimochodem. Sandy se zachvěl.

„Odmítáš kolektiv?“ slyšel. „Sandy! Nevzpouzej se.“

„Ale Marvinova máma je mrtvá, proč to nepochopí? To ať se radši zamiluje do tebe. Chce pátrat v pralesích, ale je cvok. Romantické je to leda navenek. Snaží se zbytečně, bojuje s větrnými mlýny a marní čas,“ vrtěl dvanáctiletý Stilbury hlavou. „Mámu nenajde. Už nikdy.“

Shrnula si vlasy. „Co poslední pokus? Co říkáš? Nebo myslíš, že neobjevíme *Toho, kdo přináší bouři?*“

„Třeba jo. Ale co z toho?“

„Co z toho, Sandy? Podle věštby *Přinašeč* o Marvinově mámě ví. Vězní ji, možná, a pokud tu dámu najdeme, bude to i tvá máma, Sandy.“

Zavrtěl hlavou.

„Ale ano. Ona žije!“

„Žije? Blábol!“ A vysmál se Jorice do očí. „Ona odpočívá v pokoji.“

„Ó! Chceš se prát?“

To už neřekla Jorika. Tu otázku slyšel za zády.

„Ne, Marvine.“ A Sandy Stilbury jaksi pochmurně vzhlédl k neviditelnému zenitu mezi mraky. Marnost nad marnost, říkal si. „Zatáhli plentu!“ zahučel a skepticky koukal na Marvinu i na Joriku. „Dejte na Stilburyho, vy dva, protože ten je zkušenější. Anebo si to snad nemyslíte?“

Svorně zavrtěli hlavami.

„Měl bych se valit po vašem boku *Přinašeči* rovnou do chřtánu? Tuhle!“

„A co se vlastně stalo Marvinově mámě?“ ozvali se Joričini synové.

„Nic vážného,“ přerušila předcítání. „Když byl malý, zničehonic Labuan přepadli gigantičtí *mravenci Glubdrubu* a v kusadlech odvěkli třiadvacet mužů a žen, mezi nimi Marvinovu máti. I tak to chodí.“

„Ne! Copak mravence nikdo nepronásledoval?“

„Jak by to šlo? Jsou nepřemožitelní,“ namítla Jorika.

„A Marvin se kasá, že je taky nepřemožitelný?“

Přikývla: „Nikdy se nesmířil s tím barbarským únosem a uvěřil proroctví, podle kterého monstra jeho mámu nezahubila. Marvin ji pořád vidí před sebou proto, že mu to nakukala místní vědma. *Tvá matka žije uvězněna v obřím mraveništi*, řekla mu.“

5. Pátrající trojice

Být Julesem Vernem, tak byste při pohledu z blankytného nebe a koše balónu zaregistrovali v džungli už pár dní nato tři děti vyzbrojené lesknoucími se mačetami. Postupovaly pralesem jako ryby ve vodě a urputně se prosekávaly k úbočí Dikobrazí hory. Dostávaly se blíž a blíž. Sandy, Jorika a Marvin, i když ten první se vlastní účasti divil.

Jak mě mohla Jorika tak zpracovat? přemítal při pohledu na její šíji. A čím? Ne, my jsme sem neměli chodit, je to zbrklost, holá zbrklost a plahočíme se za přeludem.

Měl pravdu. Přesto kamarády následoval. Úlet možná zapříčinily její nekonečné vlasy, které mu povlávaly před nosem. Ťukl ji do ramene. „Stůj, vystřídám tě," prodral se dopředu, klestil stezku a zpíval píseň, kterou ho nikdy nikdo neučil. A přece tu píseň znal. I jejím prostřednictvím komunikoval se šelmami a vrcholky stromů. Oháněl se mačetou a snivě propadal té melodii, zatímco se i uprostřed plání *potažených* pralesy podvědomě kuklil do pomyslného klubka, aby se vrátil k vlastnímu prapůvodnímu nitru, jako se zvíře rádo vrací do doupěte. A pěl:

*Když měsíční nadejdou noci,
já toulám se samotou sám,
jsem podmaněn kouzelnou mocí
a podivnou touhu vždy mám.
Chci běžet na skály vysoké,
kde na útes měsíc září,
a toužím plout v pralesy hluboké,
kde tůně mě svým jasem vábí.
Tam daleko od lidí chtěl bych jít,
kde sám bych mohl být,
kde za druha zvíře jen bych měl,*

tam krásnějším životem žít.

6. Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez

Dozpíval. Uši tří dětí registrovaly jen svištění jeho mačety. Zvláštní nálada džungle před soumrakem nesla Sandyho písničku do pekel a schovala ji pod pokličku. I na Marvinu dolehl ten smutek, ale otřepal se. Žije však jeho matka a neputují marně? Ovládl ho pocit, že mámu zachrání, a přemýšlel, jak se asi změnila za ty roky.

Zestárla a okorala? S temnou bází se zastavil u jednoho čilimníku, zaťal zuby a měl nechutný zvyk. Začal jimi skřípat. Mámu měl před očima ještě mladou. A co dnes? Co když jí zlopověstné mravenčí chůvy ohlodaly? A koukal na Joriku a jako každý večer žasl. Ta jen zdánlivě zrzavá záplava vlasů totiž lahodila soumraku a červánkům, a jak ti tři postupovali, slunce dělalo z Joriky po večerech rusovlásku. Blížila se další noc. Už za chvíli se snese na pralesy s přízračnou bleskurychlostí netopýra. A zítra? A pozítří? Taky. „Zítra dorazíme k Dikobrazí hoře,“ prohodil Sandy. Sám byl u její paty několikrát, takže si poradí. Těšil se, až pohladí její lávou zalité úpatí.

„Co džungle na druhé straně?“ zachvěla se instinktivně Jorika. „Není hustší?“

Sandy pochmurně přitakal. „Za tou horou teprve začne peklo. To zelené.“ Ale zatím slyšeli jen mírumilovnou cikádu. Nastal příjemný večer. Pátrání pokračovalo, ale Sandym prostupoval tísnivý pocit, že se příští ráno probudí dospělý a vrátí se. Ano, dospělý. Potom by se rozumně vrátili všichni. Ale zatím je kluk a pamatuje i svůj stálý přízračný sen, který se mu zdává odmala. V tom snu se pokaždé předvádí groteskní čtyřka ostnatců a hrozí mu, zatímco sobě jsou kamarády. Čtyři mušketýři. Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez. Na bodlinách mu nosí ovoce džungle, když si je ochočí, ale jindy má Sandy bahenní horečku a čtyři ostnatci jsou nesdělitelně děsiví.

Obzvlášť Ramirez. A právě ten se umí stát děsuplnou rotující koulí a řítí se Sandyho horečnými vidinami skrz naskrz celou zeměkouli, závratnou rychlostí, a nikdy, ne, nikdy nevíte, ze kterého flíčku mezi vašima nohama Ramirez vystřelí k nebi!

Jednou se Stilburymu předvedl ten ostnáč i v průřezu, jako byste rozkrojili jablko, jenže sama Zem ovoce rozkrojila a zakletý Stilbury ve snu pozoroval, kudy všude si to Ramirez hasí. I jádrem letěl. I žhoucím jádrem! A něco krajně nepochopitelného žilo a tepalo uvnitř ježka, takže se chlapec zhrozil pravdy a vytrhl se ze spánku. Zatímco na to vzpomínal, objevili útulnou mýtinu.

Tu tvořil kruh vysoké trávy. Uprostřed vyčníval pahrbek ze skály a mechu. Neprodyšné stěny vůkol sestávaly z větví a z listů a horce vydechovaly. Ty tři děti doputovaly do Mechového oka džungle, které se pouli vstříc nebi a v noci vstříc chladnému vesmíru. To oko tu existovalo od věků, zíralo ze dna pralesa, chápalo, že pátrající trojice rozbíjí tábor a čekalo. Zelená duhovka oka byla dnem studny a studna byla zvědavá, jestli se poutníci schoulí jako ježci, než usnou.

„Až usnou, povolám démony!“ říkala si a jednotvárný šum pralesních obrů už nerušily jen cikády. Začaly se ozývat hrůznější zvuky. Cosi krajně zlého, ponuře mručícího se vzbudilo v hlubinách a mečení z hrozných dálav sice Joriku ještě neděsilo, ale následovalo zlověstné zabublání a chropot. „Bublur?“ optala se stísněně.

„Jako včera.“

„A mami, jak vypadá Bublur?“ vyjekl mladší ze dvou zlobíků.

„Já nemám ponětí,“ pokrčila předčitatelka rameny. „A ten mizera ho nepopsal.“ Nasupeně zaletěla očima ke jménu na hřbetě knihy.

„Neboj, mami. Za to tě ještě nezmlátíme,“ řekl Jorice syn, i věnovala mu děkovný pohled.

7. Z Joričina soukromého deníku

Divné, táhlé vytí dolehlo na zelenou mýtinu jako z nepředstavitelných dálav (četla Jorika) a ptali se, zda jde o chropot umírající oběti. Nato uslyšeli jaksi klopotné klokotání nepochopitelného původu, skoro potrhlé hýkání i další zrudné skřeky. Přidružil s řev leopardů a kluci i uondaná Jorika musili dál a dál vnímat onu kakofonii.

Jorika ještě zdaleka neusínala a na občasné nárazky klábosících kamarádů reagovala jen stroze, vyhýbavě a většinou jednoslabičně. Přírodě děkovala za hebké polštáře mechu, na kterých nocují, a měla radost, jak čile kamarádi rozdělali oheň. Dřevo přítulně praštělo, a jakmile vylétly bohu do oken žlutočervené plameny, jukly na ně stěny džungle.

A co? Aspoň prales udržíme pod kontrolou. Bílé kotouče vonného dýmu stoupaly mezi stěnami pomyslné studny do zvědavých očí hvězd. Když byla dlouhovláska hotova s přípravami na přenocování, nenápadně se začala věnovat tajnému deníku. Poetická činnost?

Pro ni ano. *Dnes večer ti tu usínám o samotě, psala na straně dvanáct, a tak sama, má milá Bankerang. Tak zachumlána do mechu svlékám svou odumřelou kůži a jsem had. Jsem had a chci se svíjet v jehličí a toužebně syčet, aby sis mě už konečně získala, asi jako tajemný prsten.*

Aby sis mě navlékla. Toužím zůstat navždy obtočena okolo tvého prstu, tak si mě opatři. Proč mi necháváš svobodu a nezajatou krásu?

8. Sandy se propadá

Co měly verše znamenat? Odkud se braly? Neměla ponětí, ale byly jí bezesporu tímtéž, čím byla Sandymu jeho písnička. Terapií.

Stilbury vstal a kamarádi ani nepostřehli, že se vyzbrojen nočním triedrem a opakovačkou propadl do džungle. O svolení nežádal nikoho, jak bylo jeho zvykem, šel bezmyšlenkovitě, ale volnější než pták. Beze strachu se prodíral navzdory temnotě a připravený lovit. Jak se vzdaloval, zmocnila se ho tulácká nálada. Měl asociální povahu samotáře, ale byl i zvědavý: třebaže už od dětství zbrousil kus krajiny, tady ještě nikdy nebyl. Prodíral se hloub a hloub a švihal břitkou mačetou. Tu zapadl až po stehna do mazu a jen díky nějaké lodyze se jeho chapadlům vymanil. Ostatně to nebylo poprvé, co jej *pohyblivé chodníky Glubdrubu* testovaly. Ne, vy jste mě nezaskočily! liboval si. Ale pozor musím dát na pasti lidojedů Setipiů. Ty pasti čekají. I Setipiové, ti krvelační barbaři. S jakou pečlivostí *pižlají* až do záludných špiček tenké palmové kůly, aby je brutálně vtloukali do dna záludných propadel, jejichž hroty směřující k nebesům. Ustrnul. Přisahal by, že podobná past číhá dva a půl kroku před ním. Ustoupil; ocitl se v prázdnu. I zkušený stopař někdy šero podcení. Padal a čekal zahrocený kůl, ale místo do údolí bolesti sletěl na úbočí rokle ukryté v porostu. Kulil se, a to stále rychleji, přeletěl hranu svislé skály, ruce marně tápaly. Přece se zachytil. Visí za vyvrácený kořen, hledá oporu pro nohy. Zázrakem neztratil pušku a dalekohled se uvolnil, ale ještě ho nahmátl. Stál na uzounké skalní římsě, kterou obrůstala neproniknutelná vegetace. Začal se soukat, až svým tělem dokázal okupovat širší plošinu. Konečně se bezpečně otočil zády ke stěně. Shlížel do propasti kaňonu pod špičkami svých bot. Ó, jak strašidelně v hlubině zurčí a kolotá potůček, zvedl oči.

Spatřil protější úbočí. Strnul. Zapomněl i na propast a údivem skoro vkročil do prázdna.

Oz či Xanadu? V poslední chvíli se chytil suché větve. Fascinovaně rozhrnul před svým nosem tenčí větvičky. Zíral, kameněl a vstřebával to nečekané, šokující panorama.

Do fialového oparu se zdvíhala nekonečná mozaika rudošedých portálů a zdobných střech, útle strmících vízek a děsivě zastíněných ulic. Plastická mapa a labyrint. Svět sám pro sebe. Osamělé a TO NEJJEŽATĚJŠÍ mrtvé město ze všech světa měst. Záhada i nádherné doupě snů. Snad i velkolepý klíč k jádru tohoto drsného pralesa. K srdci vracející se temnoty.

9. Ono žije

Stál před městem a sledoval nehybné prastaré brány. Tonuly v záplavě plevele. Stilbury zjistil, že některé části hradeb se dávno zřítily do kaňonů, už jistě už před věky. Na sta černočerných průchodů se na něj šklebilo mezi křivolakými schodišti, která zrádně spadala do propastí i se škrábala zase nahoru, do závratně vratkých výšin, k zarudle zkrvaveným úbočím obrovského ústředního pahorku, na kterém se tyčila koruna města. Pompézní palác. A v drkotavé hlubině se snad odnepaměti křivily obličejíky neuvěřitelně spletitých dvorků a cenily se tam zuby zdí.

A cesty? Až do nemožnosti je vyhladila voda. Za staletí. A všude se složitě větvyly v sít' bludišť. Ta nejmohutnější vnější zeď obemykala strnulý mumraj. Bylo mu, jako by odhalil zámek Šípkové Růženky, kam nezavítal nikdo po tisíc let. Ano. Zrovna tak nehybně spočívaly na skalách tyto zdi z obřích kvádrů, které snad sesadili dohromady tvůrci Baalbeku. Brr!

Při pohledu na jednu groteskní baštu se Sandy oťrásl. Vteřinu se mu zdálo, že byl v jednom z mnoha svých minulých životů otrokem tady. Jedním z těch, kteří zapomenuté město budovali. Anebo jsem jen jeho prvním objevitelem i dalším ze spasitelů světa? Co mě to napadá? Co se dere do mého podvědomí? Žil jsem i tenkrát? Jak to, že vzpomínám? Ve zbroji blyštivé já přece šel a zbrousil mnoho podobných měst, ale jedině toto skalní hnízdo mě přitahuje a přesahuje a přerůstá. Jako kapkou vody jím vtom projela pravda. Zmocnil se ho pocit dosud nenaplněného poslání, které mu je svěřeno. Pojednou pochopil, proč šel pryč z palouku. To nebyla náhoda. Přitiskl k očím triedr. Díval se. Mezi kvádry gigantické zdi se nevyskytovala malta. Vůbec. A do škvír mezi bloky by nevsunul ani list zápisníku. Tušil, na které město zírá. Žádné Oz. Žádné Xanadu. Už to místo poznal. A stěny potichounku zpívaly starou známou Sandyho píseň a napovídaly. Stěny Smaragdového města z pohádek? Ale kdež. Zdi zlověstnější, zdi plné melancholie, zdi monolitické a táhnoucí se do nedohledna. Za pohádky. Do dna propasti. Do archetypální minulosti, kde se říčka bublavě přimyká támhle k té stěně. Kde... Sklopil triedr.

Znovu dalekohled zvedl a zaostřoval. Vida. Z nezralé říčky se támhle stává dospělá řeka. Namáhal oči. Dělal to tak dlouho, doku nerozeznal přítok. Visí nad ním zmeť bělavých nití, viděl. Co jste zač? Zkoumal je triedrem. Očima hltal moře střech, které se táhlo výš a do dále. Město nesestávalo jen z kamení a hlíny, ale bujelo záludnou vegetací, která rašila v rozpraskaných ulicích a zvolna, ale krok za krokem pokořovala stavbu za stavbou. A přece ty zborceniny kdysi musely dýchat, a přece těmi ulicemi proudily exotické zástupy strakatě oblečených. I děti, byl si jist. Byl si jist a vzpomínal. Snil. Zničehonic zřetelně uslyšel smích. On sám se smál. Ale slyšel i narychlo rozklinkané zvony. Slyšel obdobně klinkající náušnice

domorodých matek. Slyšel svist mečů, rychle tasaných. Slyšel lomoz boje. Vše opět utichlo. Už zase rozeznával poklidné vyzvánění a vyvolávání. Toto město je dávno mrtvé, a přece žije. A přece žije, ale kdysi se tu něco semlelo. Došlo k nějaké katastrofě. Ke zkáze Atlantidy ne, ale... Co... se přihodilo? Epidemie?

Útok černí? Co zlého šlo slintající ulicemi s kosou? Jaká kataklyzma udělala z výstavných chrámů hniající tratoliště hrůzy? Sandy upřeně civěl do mrtvolně prázdných důlků nesčetných oken, až to pochopil. Eryx.

Bájný Eryx. Přece existuje. Město, o kterém si vyprávěly děti Labuanu i dospělí. Od malička znali Eryx z pověstí. Odumřelý, z neznámých důvodů opuštěný čekal a čekal a čekal. Na Sandyho. A s ním čekala i samota, protože Eryx je Stilburyho vnitřním dvojníkem a jeho kobky poťouchle zívají. Stilbury! Buší ti srdce?

Už staří Mayové v desátém století znenadání opustili veškerá vzkvétající města. Co tak příšerného se tenkrát blížilo z kosmu? To nemohla být jen ladná kometa. Ani led. Musela to být živoucí, horká, obludná stvůra, ale odkud přišla? Co je vypudilo z útulných domovů? Proč zničehonic zanikly vyspělé civilizace. Vánek se opřel do žasnoucího chlapcova obličeje a hladil mu malou jizvu pod levým okem. Vlídny a laskavý vánek? Nevěděl. Od zřícenin vítr přinášel chlad nesčetných hrobů a já pozoruju ROZKLÁDAJÍCÍ SE HŘBITOV, řekl si. Ale vybraně oblečené postavy s amforami na hlavách spěchaly dál jeho fantazií. Město v hrůze opustily už před tisícem roků a jsou pryč. Utekli, zrovna jako obyvatelé Yucatanu, otrásl se. S jistotou chápal, že ubožáci MUSELI odejít a prchali před čímsi stokrát horším, než si uměl představit. Unikali šílící před jakousi živoucí záplavou. A zdi? Ještě tu straší vzpomínkami. A všude tam, kde džungle zapouští kořínky, se táhnou pukliny Eryxu a tato zlá, po naší civilizaci lačnické vegetace se slizce rozlézá, aby ovládla svět na piedestalu a decimovala, co zbylo po člověku. Ne. Nejsme pány. I Sandy klesne. Představy se mu vnucovaly až ze společného podvědomí lidstva, ale trochu voněly pisoárem i urnami a jejich háji. Už nikdy neusnu? A nejsem Růženka. A bylo mu, jako by ho přiotrávil neviditelný pyl. Město se před ním chabře vypínalo, a přece existovalo i na pravdě boží. Město Eryx, to odešlé dětství. Reflexivně se k tratolišti střeš obrátil zády. „Konečně. Já to přece dokázal. Tak přece.“

Vklouzl do džungle. Ušel jen sedmnáct kroků dávaje pozor na pasti. Zarazil se. Bože!

Co to bylo?

Groteskní vize? Jen? Co jsem to oka koutkem bezděky zaregistroval? Ještě stále to nepochopil, ale jednomu rozuměl.

Eryx dosud nepošel. A tam nahoře... Zdálo se to šílené. Město žije! A sice ustrnulo, ale je to i dnes krajně nebezpečné sídliště a rozeklaně čeká. Je to i hnízdiště, běda! To město se dělá mrtvolou, aby mě oklamalo.

Vnímal naprostou strnulost paláců a vzdušných zámků i vše obalujících vzdušných vrstev, a přece to před chvílí zahlédl. Kradmý pohyb. Stejně nečekaný jako závan větru, který pohladí jizvu. Já se tam vrátím. Vrátil se. Stál podruhé před panoramatem. Na původním místě, tak jako poutník nastávající noci. Zatím jen nezúčastněný pozorovatel, ale stál na kraji toho nejhysteričtějšího záchvatu té nejlepšakavější hrůzy, jak by napsal Lovecraft. Eryx skutečně žije. A tam nahoře...

10. Ta zlověstná věc tam nahoře

Panorama se rozpíjelo v šeru. Ostřil na jeden bod. Na vrchol ústředního paláce. Na špičku centrálního ze sedmi útlých minaretů, které městu dominovaly jako hroty obří císařské koruny. Šest minaretů tvořilo obvod, sedmá, nejvyšší věž se skvěla uprostřed a její střecha se leskla v posledních paprscích zapadajícího slunce. Malá zamřížovaná terasa pod stříškou tonula pod fialovým pláštěm šera, a právě na této okrouhlé plošině se to (prve) hnulo.

Co? Něco lesklého! Così ohyzdně, odporně a ďábelsky lesklého. Přeostřoval. V duchu drmolil jedině: „Musím se přesvědčit. Musím se ujistit, že jsem jenom snil. Je to stínohra, jen okamžitý klan, jen hrůzný přelud a nic víc! Kví! Tak by Sandy jektal! Přitiskl okulary k široce rozevřeným očím a zaživa vrostl do skály pod sebou. Už jen Stilburyho socha se tyčila v neskutečné výši nad zurčícím potokem a hleděla přes kaňon, hradby a změť střech, stříšek, podchodů, plácků, dvorků, soch, můstků i propadlišť. Zírala do věže. Ta vypadala tenčí než stéblo. Byla vzdálena šest kilometrů. Hne se ten tvor?

Sandy čekal a TA ZLOVĚSTNÁ VĚC TAM NAHOŘE nedutala. Strnulá, zákeřně číhající. Tiskla se na okrouhlou plošinu minaretu, uvězněna nosnými mřížemi jeho špičky. U všech Lawrenců, co to může být? Posedle šrouboval triedrem. Co to visí v tak nebezpečné výšce nad střechami a proč na mě ta vlhká věc působí tak hnusně odporným dojmem? Lépe zaostřil.

Škubl sebou. Leží tam snad na boku obrovitá tvář tykve? Leží a odpočívá před útokem? Zírá mi do obličeje a je prastará? Zvrásněná? Slizká? Hnise mokvající? Jde o zrudnost? O pitvornost? Pleť ropuchy, kterou vylízl ze čtyřhranného vejce bazilišek? Z té tváře visí laloky a...

Triedr mu narazil o hrud'. Srdce bušilo. Bdím? Ó, ty dva topasově žluté body. Oči? Jak jen jsou ke mě upřené přes tu zkamenělou krajinu. Jak jen!

Ono mě to vidí. Nu, a některé pohledy z duše nevyemizí. Nikdy. Nikdy víc. Zůstanou vklíčeny i proti vůli a zůstanou obtištěny tak, že by je leda hypnóza vygumovala. A nešlo o tykev. Nešlo ani o hlavu. Bylo to *celé tělo*. Tělo tvora, který se honosil ještě potměšilejší tváří.

Chrlič?

Asi.

Na Stilburyho civí žlutými korálky dvou topasů a ty oči vysílají zlo. Sandy už nikdy nebude chtít být sám, a právě moc těch nenávistných zornic ho tomu odnaučila.

Hne se? Vyčkával. Nebo jde o sochu? O sochu hrůznou, ale mrtvou? Umístěnou a zapomenutou ve věži? Poslední paprsek slunce sklouzl ze špičky minaretu a tvář pohltila temnota. Tvor si to navíc uvědomil, že je sledován, a v naprostém tichu zmizel jako úhoř. Plošina s klecí nad tím městem zela teď prázdnotou a minaret se rýsoval proti pohaslému nebi jako varovný prst. A nic víc. A nic méně. A šokovaný ještě hodný čas pozoroval závratnou scénérii, a teprve když se úplně setmělo a prostoupil jím chlad, odvrátil se a utíkal za Marvinem a za Jorikou.

11. Sny o Eryxu, sny o Bankerang

Jorika a Marvin už byli celí nesví. Kampak ses poděl, Sandy Stilbury? dotazovali se. S rukama u úst křičeli jeho jméno. „Pojďme si zahalekat.“

„Ne. Pojďme ho hledat,“ řekli si. A tu se vyloupila od stěny džungle, jen mihotavě ozařované plameny, povědomá postava.

„Hm. A kde máš úlovek?“ vyhrkl Marvin. Ale s úlevou.

„Inu, spokojíme se s konzervou,“ podotkla uštěpačně Jorika a oddechla si. Ona i Marvin ale postřehli, že zde cosi nehraje. Minimálně cosi na kamarádově tváří.

„Hrozí nebezpečí?“ zeptala se a připadalo jí, že se dobrodruh šklíbí přinejmenším zapškle.

„Zkřížili ti trasu upíři, motovidlo? Protože vypadáš vysátě! Vážně,“ zasmála se.

Praštil sebou na deku. Mlčel jako zařezaný. Chtěl jenom k teplu a jinak cítil, že má dost. Civěl do plamenů. Umanutě sledoval, jak si spolu hrají. Joriku a Marvinu neposlouchal a toužil zapomenout. Ó, kéž byla má vycházka sen! „Jen si hrajte!“ Nikterak neprahl devastovat hry plamenů slovy (oním pramenem nedorozumění) a žár trval a ty plameny přeskakovaly, tančily třem dětem hluboko v zorničkách a Jorice klouzaly po rozpuštěných vlasech.

Opět se zadívala příchozímu do očí. Pak ho cvrnkla do ruky, ale moc nevnímala. Ani snad Joričinu tvář nebo hebkou záplavu vlasů. V duchu viděl jiné věci? Asi. Zrůdně se pitvořily a Sandy pozoroval masku tvora z nitra minaretu. Co to jen bylo? A co jestli se ona OHAVNOST vydala za mnou? Octli jsme se v nebezpečí? Pokud ano, jsem to já, kdo zavlekl mezi putující trojici zhoubu? Jistěže. Bezostyšně to nebylo, ale není to fuk? „Ty jsi císařem tupců, Stilbury. Ty jsi bacilonosič!“ klel. Proč jen jsem na začátku podlehl Joričině přemlouvání? Ne, tady jsme nikdy neměli tábořit. Jeho pohled sklouzl po jejích ramenou a... „Z mého setkání s Eryxem nic dobrého nevzejde,“ mumlal si. Prásk!

To jen Marvin přiložil suchou větev, haluzi ve tvaru pařátu, a snop jisker putoval ke hvězdám divnou studnou, ve které dleli. Okolní stěny džungle se měňavě leskly a Sandy usedl hloub do stínu. Znepokojeně se rozhlížel. Znovu pohlédl k ohni. Tisíce rudých skřítků v něm hovořilo a křepčilo. A že jiskření zlepšuje náladu?

Možná. Konečně se totiž rozhovořil. Naslouchali a žasli a nebylo divu. S prazvláštní pietou jim líčil vzhled zřícenin tam v hlubině pralesa, a když vyprávěl o davech rozmanitě oděných bojovníků, jak si je vysnil tváří v tvář Eryxu, rozhovořil se k Joričině údivu také o dětech. O těch, které se kdysi jako mravenci hemžily v tamních ulicích, které si šťastny hrály v místech, kde teď trčí už leda puchřející zborceniny.

Nepravděpodobné básnění? Snad. Ale Joriku upoutalo. Vypravěče sledovala široce rozevřenýma očima. Párkrát se zasmála. Usmívala se i tomu, že po prvních větách asi zapomněl na jejich přítomnost a nechal se unést romantickým líčením půvabu starobyklých štítů a výčnělků střech, které se pokaždé zvečera zbarvují popelavě zarudlou září. Tam. Ano, tam. Až pojednou neuměl skončit. Rozprávěl, seděl na samém okraji osvětleného kruhu a dál a dál nadšeně líčil prazvláštní pyramidy v západní části Eryxu i prapodivná mauzolea a pagody lemované dravou zelení. A popisoval i ústřední palác. Dojatě naznačoval, nakolik zvláště šedly jeho stěny se soumrakem, a prozradil, jak si díky noci on sám představuje úpadek oné dávné civilizace a souběžně některý ze svých vlastních předchozích životů.

„Žil jsem tam s nimi. Věřím tomu.“

„A potom?“ zeptala se Jorika.

„Potom brány ještě víc zešedly a stíny začaly postupovat. Blížily se ke mně. Kavalkáda. Znělo to! Celá armáda stínů. Už předtím vpadly do ulic.“

Zmínil se i o divukrásné císařské koruně o sedmi hrotech. Sestávala prostě z útlých minaretů a Jorika užasle naslouchala i tomu. Cítila se šťastna, nakazil ji tím divotvorným líčením, i jí se zmocnilo nadšení a stávala se - snad – i čarodějkou. Ó, ta nádhera!

Ó, jak jen byla ráda, že jim mlčenlivý Sandy přece svede poutavě vyprávět. Ještě si ale neuvědomovala, že jeho slova (stále provázená praskotem větví) nebudou jen pohádka, a jak hoch hovořil, tak ji ukolébával, až se Joriky zmocňovala dřímota. Jen občas se vytrhla, ale zase už odploovala. K říším snů. Stávala se loďkou, i když na dece, i když na polštáři mechu, ke kterému tiskla svůj spánek. Víčka se jí nezadržitelně zavírala jako dvě záklopy, ještě naposled se zahleděla do plamenů, které Marvin zrovna prohrábl, a pak skutečně začala snít.

O čem?

Také o archetypech, jako se to stává každému. Snad i o čemsi potlačeném. Již víc nespočívala na dně studny, nýbrž seděla v posledním vagónu starobylého vlaku na klíček, který se řítíl a pískal a houpal, který se bál na uzounké trati, obklopen jen stěnami džungle. V nesmírné dáli před střechami soupravy supěla těžká, lesklá lokomotiva. A zahoukala. Rachotila, jako byla prázdná. Uháněla průsekem o závod, zatímco v hlubině pod náspem šplouchaly pěny nějaké řeky, studené, dravé a temně zelené, řeky rozbouřené a se spoustou kamení i kmenů, kmenů houpajících se na vlnách.

No, ale támhle... To přece není kmen, uvědomila si Jorika.

A támhleto taky ne.

Co jen to bylo? Krokodýlové? Anebo... Hrůza ji vzrušila. Ocitla se tvář v tvář čelistem plným ježících se zubů a připadala si najednou jen jako panenka. A ničím víc. Jako panenka na hraní. Asi jako i vlak byl jenom na klíček a tam, v pralese já přece kdysi ztratila svou nejvěrnější přítelkyni, uvědomila si Jorika náhle. Kdy jen se to stalo? Už kdysi. Dávno. A jedná se tedy o krajně matnou vzpomínku. Ona i tato mašinka ostatně je matná, byť se i třpytí, když odplyne mrak. „Hú.“ Jak to, že se náhle cítím tam sama? A v duchu stále pozorovala ústřední pannu svého dětství a opakovaně, znova a znova prožívala osudnou chvíli, ve které si spolu hrály na kraji džungle.

„Vím. Už vím.“ Jmenovala se Bankerang. Tenkrát.

A byly... My dvě jsme bývaly ty nejlepší kamarádky. Dlouho. Ale já... Ale já pak nedala pozor, takže se Bankerang kamsi propadla. Nu, asi jako Marvinova máma. Chtěla tu vzpomínku zaplašit. Jdi pryč! Bylo to marné. Procitla. Široce rozevřenýma očima zírala do

ohně. Vlak vzpomínek se přesto řítí nad kaňonem. Ledově zelené vlny za řekou olizovaly hradby posvátného Eryxu. Ještě ty zdi stále zářily novotou (viděla asi do minulosti) a byly vysoké, ale ona se přes ně přenesla jediným úderem perutí v podobě plameňáka. Současně dospěla. Anebo jí to takové aspoň připadalo a... Vybavily se jí ostny. Ostny, které... Daly se odnepaměti sbírat po tisících na sopečných bocích Dikobrazí hory a Joriku poprvé napadlo, že sny mohou naznačovat budoucnost.

Pod levým spánkem stále vnímala vonný mech. Celý čas jí do snu doléhaly i skřeky džungle. Celou dobu znělo i tiché Stilburyho vyprávění, ale teprve když promluvil o ústředním minaretu, Jorika procitla, znovu začala naslouchat a nechala se vtáhnout i do nitra pohádkových labyrintů. Jistěže zůstávala sama sebou, ale stala se přesto i paní Eryxu. Královnou. Hořela proto. A naslouchala, to ano, ale i dál snila. S otevřenýma očima. Eryx.

Čeká nás. Už celá staletí. To právě my tři jej musíme propídit! On není žádnou fikcí a Sandy si jistě nic nepřibarvuje. Proč by to dělal? Naslouchala. Rozpovídal se jako nikdy. Začalo jí to být až podezřelé. Až podezřením docela procitla. Opírala se o loket: „Sandy?“

Což je možná, že ten skunk přehání? „Sandy!“

Nereagoval. A Jorika si deku zimomřivě přetáhla přes hlavu. Zírala ke hvězdám. „Marvine?“ natáhla ruku. „Vid', že se do Eryxu ráno podíváme?“

„To asi budeme muset, Joriko. To asi jo. Když už ho Sandy objevil.“

„Tajné, tajné město? To je něco. Mě láká!“

„Mě ne. Ale Sandy po ničem víc neprahne, jak se mi zdá," broukl Marvin, zatímco zapraštila další z větví, kterými Stilbury horlivě přikládal. A potom uslyšeli vytí.

Táhlo se. Tmou. „Co to bylo?“

Vytí doznívalo. Minutu. Jako by až v nesmírných dálavách. Cosi jako pavouk zatím drobně přeběhlo za nejbližším kmenem. Sandy se odmlčel právě uprostřed věty. Nastalým tichem se jen lily jiskry. S nimi tíseň. Stilbury se přimkl k plamenům a nepřítomně do nich dloubal větví. Přihodil klestí. Ohniště explodovalo mračnem jisker. Jako komínem Joričina snového vlaku stoupaly ohničky vzhůru ke svobodnému ústí pralesní studny, na jejímž dně se choulily tři děti.

„Mám nápad,“ prohodil Sandy Stilbury. „Za svítání se radši pustíme právě opačným směrem. To bude rozumný. A žádný Eryx.“

„Ale proč? Pročpak?“ vyhrkla Jorika.

12. Tak pravil Stilbury

„Duše d'áblu džungle upsaná,“ vysvětlil jí poněkud vznosně a tajupně, „nospáchá nikdy ze zmarněného těla, ale zůstává vprostřed hniloby a pilně, poťouchle vykrmuje vlastního lačného červa dobyvatele, toho učedníka, co se svíjí a hlodá. Co hlodá tak dlouho, až ze zkažené mršiny bujně vytryskne proud nejodpornějšího života. A mdlí a plaziví požírači voskovitého mazu země ten život pak lstivě zmučí a monstrózně nabubří do jeho podoby. Amen. Neboť hluboké šachty jsou hloubeny tam, kde zemské póry měly stačit, a to se učí chodit, co se mělo plazit.“ A po tvářích mu poskakovaly odlesky plamenů. Marvin a Jorika k němu vzhlíželi s hrůzou. O čem to, proboha, ta silueta mele?

„Už to ostatně probíral i sám Howard Phillips Lovecraft. Našlo se to i v jedné prastaré knize jménem Necronomicon. Tedy zrovna tam, kde já poprvé objevil zmínku o Eryxu. To mi bylo pět.“

„A nepřeháníš, ty dloubale?“ zašvitořila Jorika poněkud nuceně.

„Rád bych. Ale nemůžu.“ Napjal sluch. Právem. NĚCO se k nim třem pokradmu, číhavě a vytrvale sunulo. S častými zastávkami, ale nezadržitelně. Kudy? Ve Stilburyho šlépějích, to bylo jisté. Už to pochopil. Čím proti tomu zůstali nějací Setipiové? Čím obří mravenci? Čím Přinašeč bouře?“

13. Propadne se Jorika

„A dál, mami?“ vyzvídal v Plzni mladší z dvou zlobílků.

„Jak: dál? Ještě nespíš?“ zaúpěla předčitatelka.

„Jen brácha, já nechci spát. Já chci vědět, jak to dopadne. Co je tam dál, co se plížilo nocí?“

„Nevím, není to tu,“ posmutněla půvabná Jorika. „Já vím akorát to, že se probudili naživu, ale jenom ve dvou, protože já jsem do rána zmizela... Nebo tedy Jorika.“

„Copak nepostavili hlídku?“ vybuchl syn. Rozhořčoval se: „Taková nezodpovědnost!“

„Postavili. Zprvu hlídal Sandy a druhou polovičku noci Marvin, jenže ten si zdříml,“ sklapla Jorika knížku. Chtěla se zvednout, ale její syn jí pohádku vykroutil:

„Pokud to, mami, nedočeš, tak tě s bráchou zřežem. Dnes nebo zejtra.“

„Ale já už mám četby dosti.“ A ve dveřích stál ostatně táta. Navrhla mu:

„Prosím tě, Jakube, mohl bys to dočíst? Nebo mě prý seřeže. Já jsem ti úplně očtená.“ A také syn sepjal ručky, zatímco Jorika vstala a podivně mizela. Ano, mizela.

„Kampak pospícháš, Kleopatro?“ zeptal se Jakub.

Ledabyle mávla rukou: „Ale nikam. A víš, strašně mi vyschlo v krku. Tak si skočím do Rock´n´Wallu,“ a políbila manžela na oko, které stačil zavřít. „Hlídej.“

„Počkej. Do Rock´n´Wallu? Doufám, že tam zrovna nebude Lorenc,“ poznamenal Jakub, ale slyšeli už dveře a Joričino: „Žádný strachy, vy tři. Máte mě tu za chvíli.“

14. V šlépějích čtyřprstých příšer

„Čti dál, táto,“ zaškemral bdící syn. „Bráchovi to zítra dopovím.“

„Jo. Čti!“ ozval se zničehonic i bratr, zatímco Sandy s Marvinem objevovali za svítání obrovskou šlápotu.

„Ještěr?“ ptal se Marvin.

„Ale drápy chybí,“ potřásl Sandy hlavou. „A nevidíš? Má o prst méně.“ A stal se ohařem. Ale co povím Joričině mámě? dumal. Ani on, ani Sandy si to představit neuměli.

„Musíme Joriku najít. Vidíš brázdu, co zbyla po ocase?“ řekl Marvin. když stanuli pod baldachýnem z větví. Už vzápětí se prodírali podle šlépějí, až narazili na vyschlé koryto. Koho sledovali? Co prošlo krajem? Nevěděli a vyschlý žleb jako by klesal do zelenavě magického přítími tunelu z větví. Notně ztvrdlé dno bylo rozpukané, nicméně šlépěje se na dvou třech místech zachovaly. Jen kdyby nevládlo všude to přítími a trní. Šli a slovo dostaly svištící mačety. Praskot roští se stával vším, ale po třiceti metrech otisky definitivně zmizely. „Joriko!“ rozkřikl se Sandy kornoutem z dlaní. Bez odezvy. Okolní prales i dál vegetoval svým obvyklým způsobem.

„Kluci! A není zvláštní, že se unesená jmenuje jako vaše máma?“ zaujalo Jakuba.

„Však je to ona,“ vyhrkli tímtěž dechem. „Je to máma, tati. Máma, když jí bylo dvanáct. Copak ti nikdy nepovídala o svých příhodách?“

Jakub rozpačitě mrkal. „Popravdě...“ A jen vrtěl hlavou.

„Takže ty ani nevíš, s kým tenkrát chodila, což?“

„Pajduláci, máte nápady!“ žďuchl oba jediným polštářem. „Přece s nikým.“

„S nikým? S někým asi jo,“ odsekl ten starší. „A minimálně se Sandym už kamarádit nepřestane,“ odhadoval. „A samozřejmě není mrtvá.“

„Jak to víte?“

„Logicky. Nikdy by mrtvá nedopsala svůj tajný deník a nepotkala tě, táto,“ ťukal syn do Jakuba a sobě důležitě na čelo. „Až podle deníku vznikla knížka.“

„A je to jistý?“

„Jako že ten spisovatel mámě deník sprostě šlohl,“ zaznělo v odpověď skoro rozšafně. „A spát! A dost! A spát!“ praštil Jakub tím údajně zcizeným příběhem na podlahu. „Ale my chceme vědět, jak to dopadne.“

„Tak už dočtu jen kapitulu.“ Zvedl knihu a díval se do těch stránek, kde dva kluci vyvolávali jméno jeho ženy, ale reagovala jen sprška pestrých papoušků, a to svým startem. I ta sprška se rozprskla spolu s jitem v barevné konfety. Nic víc.

A přece. Hledačům ztracené Joriky se porostem vstříc řítily záhadná masa.

Instinktivně zdvihli mačety, i hlaveň Stilburyho pušky se pootočila, ale neviditelný kolos odbočil. Náhle slyšeli, jak se vzdaluje. „Nosorožec?“

Sandy, který byl zkušenější, zachmuřeně zavrtěl hlavou. „Tím bych si nebyl jist, Marvine. Pojd'. Spustíme se tam dolů.“

„Korytem?“

„Kudy jinudy?“ sestupoval Sandy příšeřím, tou říší třaslavě brčálových pavučin. Provinilejší Marvin (zaspal) ho doběhl. Oba šli a propadali se stále hloub a hloub. Tak dlouho, dokud nezbystrčili vskutku obrovské pavouky a dokud se jim do uší nevedraly nejrozmanitější skřeky. Jen Jorika neodpovídala. A koryto? Štěpilo se.

Stáli před jeho ostrým záhybem rozpačití a civěli vstříc páru dusně temných tunelů. Zeleným přítímím se obě dvě cesty propadaly po zarostlých stráních. Sandyho prsty mechanicky mnuly rozdrcenou větývku. „Marvine. A co když se šla jen tak projít? Před ránem. Drž ženskou zlehka, uletí, svírej ji pevně, umře ti, napadlo ho najednou. Napadlo ho to, a přece dál sestupoval leopardím krokem tím rostlinným tunelem, ale vrátil se a teprve u tunelu číslo dvě poukázal jako nějaký Sherlock Holmes na oblázek vtlačený do bláta: „Obrys paty!“ Ano, zvířecí paty. U sta rukou toho nejmocnějšího Přinašeče! došlo mu, vždyť tady se houf stvůr rozdělil. Ukázal špičkou boty na rozšlápnutý blatouch. „Někteří se drali tudy.“ „A ten

zbytek?“ „Ten sestupoval kaňonem,“ uškubl Sandy bezmyšlenkovitě jiný blatouch a schoval si ho pro štěstí. Navzdory veškerým půvabům okolních květů si pak vybral jednoznačně a zatvářil se pochmurně. „Marvine?“ „Ano?“ „Pustím se tudy. Já. Ty zkus druhou trasu. Zvládneš to?“ A když se tento individualista nedočkal okamžité odpovědi, pustil se kaňonem, a jako by se nad ním uzavřelo zelené temno mořské hladiny.

15. Hrůza a pád

Kluk se může cítit sebevíc dospěle, ale sotva ho opustí kamarád a on zůstane sám a sám jen s džunglí (jménem svět), dostaví se tíseň. V záplavě, po troškách, to je jedno, a Marvin každopádně osaměl s hrůzami zelenavého přítmí.

Okolí hned spatřil novými očima a vykuleně jimi těkal pod baldachýny z větví. I mačeta mu náhle přišla jen jako párátko. Divný skřek jako by z vykotlaného stromu nepotěšil a Marvin rychle uvadal. Bránil se, ale do veškerých končetin mu lila neviditelná konvička jen těžko definovatelnou hrůzu ze světa listí, jejíž škleby se obracely v jeho duši jako nože, ač se bránil zuby nehty, i když se tomu vysmíval. To tam v té haciendě a na oslnivě bílém zápraží bylo tenkrát všechno jiné. S konvicí čaje, i když na samém okraji civilizace, to se strachem snadno pohrdá. To hrůzy není. Br! otřásl se při vzpomínce na Joričinu mámu...

„Jen žádný strachy. Bude to běžný výlet. Takových bylo, jen buďte klidná, s námi Joriku nic zlého nepotká, my vám dceru vrátíme. Živou, zdravou. Neporušenou.“ Ó. Jak jsem se holedbal. Proč mi jen Joričina máma uvěřila? Proč ji s námi pustila? Udělala to, ale to neměla, zklamali jsem její důvěru a... Co řeknu? „Jorika *tam* zůstala. Už ji nemáte.“ A matka zešediví. Nikdy se už neusměje? Jak já mohl být tak zaslepený a pohřbít půl dětství tím svým naprosto zbytečným hledáním?

Sotva chápal a bylo pozdě. I má máma je přece mrtvá. Sandy měl pravdu. Mravenci ji odpravili, určitě. Už tenkrát, a jsem cvok, že tu hledáme. Plným právem mě Stilbury odrazil od veškerých pitomých výprav. Ó, měl's poslechnout, Marvine. Tady máš výsledek. Nikdo nezbude. Ani maminka, ani Jorika, ani Sandy. Ani ty sám, ale zasloužíš to. Vždyť jsi byl slepec.

Jako slepec se taky vrhl do koryta, bohužel, ale Stilbury mu naštěstí bezděky vybral poměrně snadnou cestu, jak brzy zjistil. A přece uklouzl. A přece náhle letěl rostlinným tunelem, tak jako do propasti. Chňapl tedy po nějakém kořání, ale jen vyjekl. To snad ani nebyly kořeny, nýbrž Joričina utržená ruka. Hrozné vidění! Naštěstí se ihned rozplynulo. Zato Marvin padal jakousi hnilobnou šachtou. Kam?

16. Jorika míří do kina

Jakub obětavě předčítal, zatímco se jeho paní Jorika v Rock'n' Wallu pokusila vypít jednu skotskou. Vyšlo to a ona taktéž vyšla zpátky do Sadů 5. května. Počasí bylo zvláštní, když jimi kráčela; tlumeně hřmělo. Tančirně na rohu se vyhnula. Obloukem. A mířila k multikinu Plaza. A co má být?

Pro jednou z věčného rodinného kolotoče vyskočí. Po právu. Práce, práce, děti. Děti, manžel. Práce, děti, manžel, nu, neporazilo by to i slonici? Pousmála se. Natož pak slepici, blesklo jí hlavou. Ale neměla se ve skutečnosti za žádnou drůbež.

Vstoupila do tramvaje. Ne, s nikým nebyla smluvena, to by Jakobovi neudělala, ale přece jen... Jorika stanula v nových botách právě před nákupním střediskem, a to osaměle. Byla hezká a řekla si: „Jdu. Do toho.“ A vzápětí pronikala světly večera.

Dorazila k pokladně, koupila si lístek a tu ji oslovil mladík. Těsně předtím se postavil do fronty hned za Joriku a promluvil na ni teď se zájmem, ale ona vymanévrovala. Se zdravou kůží. Přesto ji všechno všecičko nutilo, aby si dnes takříkajíc vyhodila z kopýtka. Film měl začít už za čtvrt hodiny. Pouštěli lidi do sálu, ale Jorika se vrátila. Skleněnou stěnou shlížela na chodník. Vtom poznala Lorence.

Byl Lorenc dospělým Sandym? Možná. Rozhodně vypadal, jako by vypadl z brakového románu. Ale co zde dělá? přemýšlela Jorika. Už se k ní blížil typicky svižnou chůzí, ale okolí vnímal jako vždy málo a pokud jen možno co nejméně. I když přitom působil tak, jako by očekával, že po něm každou chvíli někdo zahájí střelbu. Je snad duchem právě někde ve filmu? svraštila čelo, a když ji míjel, zlehka se pootočila: „Ahoj.“

Překvapila tím. Zůstal na Joriku koukat. Konečně se probudil.

„Napadlo mě, že půjdeš do kina," zalhala a zasmála se.

„Do kina? Co v kině?“ vrtěl hlavou. „Nejdu,“ lhal i dál.

„Jenže já ano,“ tasila Jorika vstupenku. „Dokup si.“

„A kde máš Jakuba?“

„U dětí. Čte.“

„A co?“

„Co asi? Jdem?“

Usedli v poloprázdném sále úplně dozadu a film se kupodivu odvíjel podle Joričina očekávání. Zvláštní. Také herci se ukázali být typově přesní. Vše natočili podle jejich představ a nedávno rozečtený příběh stále udržovala v živé paměti. O to snáze se dovnitř do něj propadala. „Lorenci?“

Taky sledoval plátno, ale vnímal skoro jen Joriku, a když se herec představující Marvina s výkřikem zřítíl do rostlinné propasti, propadl se taky on.

Ale do snů. Do snů o Jorice.

17. Doupě Toho, který přináší bouři

Marvinův pád naštěstí zarazila zeď, která rašila z rozpukaného koryta. Lokty se zapřel o její kamenné bloky. Byly potaženy tlustou vrstvou břecťanu a připadaly mu jako odvěké součástky džungle. Ani za letu naštěstí neztratil mačetu. Vzhlédl. Hřeben zdi snad neexistuje? Jediné, co vnímal, bylo brčálové šero pod ztěžklými převisy listnatých korun, které se tajuplně přimykaly ke stěně. Ta zeď je hranicí dvou dimenzí?

Anebo tří?

Či jde o hráze do sebe dovnitř zasutých světů, jak by mi to vysvětlil Sandy Stilbury? Koneckonců si to lze představit a jednotlivé dimenze se liší vždy jen detailem, asi jako se odlišují varianty lidských životů. I životy se přece takřka v každém okamžiku štěpí a každý ten štěp někde pučí a postupuje samostatně. Nebo ne? Poklepal na zeď. Kráčel podle ní. Teď pátrám po průrvě, věděl, ale kde nic, tu nic, až na divý břecťan a oceány kopřiv. Až na neschůdné haldy kamení. Kdepak. Tudy obří ještěrky neprošly. Obrátil se. Zpozorněl. Na jednom místě zela ve zdi svislá trhlina. „Tak přece!“

Ze škvíry nehybně prýštila lavina zarudlé hlíny. Soukal se k ní, aby dovnitř nakoukl, ale byla úzká jako pro veverka po dietě. Zklamaně seskočil, čímž uvolnil malou lavinu drti. Zlověstně stékala do kapradí a temné tlamy jakéhosi tunýlku. Ten byl obklíčen vegetací. Marvin rozsvítil baterku a světelný kužel zatěkal po vlhkých stěnách podzemní chodby. Propadala se do neznáma.

„Doupě *Toho, kdo nosí bouřky?*“ ušklíbl se Marvin. Co když opravdu?

Že bych pátraje po Jorice našel mámu?

18. Zběsilá řeka Raš

Tou samou dobou Stilbury pořád ještě sestupoval vyschlým korytem, které ho však každou chvílí přesměřovalo i pootočilo. Připadalo mu, že se úplně zamotal do labyrintu gigantického písma. Anebo střeva? Ne, písma. Ale kdo ta písmena vydlabal?

Předvěký pán kraje? *Ten, kdo přináší bouři?* Sandymu se zdálo, že on sám vyšlapává slova i věty, ale ty věty nebyly mírotvorné, ba toužily probudit ječivou hrůzu. Heu! V chlapci, v každém. Naštěstí dřív problesklo skrz příkrov listí světlo. Došplhat na skalní chodník a stěny džungle se rozestoupily. Ustrnul. *Vždyť je mravencem!* Visel na úbočí obří kotliny a detaily panoramatu před ním mu pomyslně spočívaly v dlani. Čisté. Fascinující. Dokonale prokreslené palčivě žhoucím sluncem.

Eryx.

Protentokrát za světla. A to Sandy Vyvolený má šanci sledovat onu složitou změť zřícenin, která se před ním jako zázrakem vylupuje z trav a větví. On sám.

Ta změť mu však připadala daleko rozlehlejší než v noci a dozajista i daleko romantičtější. Cosi pitvorně záhadného odsud také čišelo. Rozhlížel se a uzoulnce se svažující průchody DO NIKAM dělaly z dálky dojem dětských prolézaček, avšak prolézaček vražedných. Strašidelné, bizarní zámky vykukovaly odevšad výsměšně. Tušil, že tam pod nimi na půdách vyčkává zlo. Pozná ho brzy osobně? Jeho oči tékaly. Spatřil miniatury groteskně zkroucených, zmrzačených staveb, které děsily, a velmi zadumaně pozoroval věže, jejichž hroty čněly nelidsky nepřirozeně, jako by se jednalo o útočná kopí. Jedno jako druhé ta kopí trčela přímo ze srdce podivuhodného paláce Tisíce a jedné noci, ale co támhleten ohavně mrazivý úšklebek? Hu! Dokonce v proudech slunečního svitu tu panují monstra, pochopil při pohledu do tváří chrličů ve výši a zkoumavě pozoroval detaily výzdoby. I obličejíky. Tváře nejprapodivnějších pohanských plastik. Bože. Sochy se strnulými škleby pralesních démonů a hltounů masa. *Vždyť to vidím, že disponují chřtány, které se zkameněle chechtají tichu. Běda. Nacházím se v bludišti těch nejtrpčích vzpomínek světa.*

V labyrintu stvořeném pro entity dlabané dláty sochařů z Marsu. Tak aspoň snil, chtě nechtě v duchu prosíval nesčetná staletí, po která grimasy nerušeně visely v hroznech vysoko nad Eryxem, a musel myslet na bezedné časy, po něž se oči skřetů stále a stále dívaly. Strážci?

Pokud ano, zdalipak vedou v patrnosti každé hnutí v pralesích široko daleko?

Vládcové Glubdrubu? Strašliví, a přece nehybní? Děsuplní, a přece za škraboškami? Z nějakého důvodu Sandy ani na sekundu nezapochoyboval (nacházel se jako ve snu), že pod tím

povrchem ukrytě bublá ztajený a zatuchlý život a že se chuchvalce bazilišcích tlam už v příští chvílince rozryčí nejpekelnějším chorálem chorálů.

A pak si všiml lebek.

Žlutých. Nelidských. V trsech roubily jako banány paty věží. Anebo to nejsou lebky?

Jde o plastiky? Tak či tak cenily zuby a bezhlese řvaly: „Známe tvou vnitřní hořkost, ubožáku. To my jsme tvé nitro, my. Pojd'. My jsme tvé nitro a ještě dnes se přičiníme, aby v tobě setrvala veškerá tvá samota. Ne, už nikdy neodejde, nezbavíš se jí a nesetřepeš nás.

Nikdy. To my jsme tvé provždy! S pozdravem Tvé okenní důlky Eryxu!“

Zkoumavě pozoroval lebky, strnule mu civící do tváře, a chladná hrůza nesporně čišela z prázdnoty v uličkách a zákrutech schodišť. Děsivá megapole zůstávala na povrchu mrtvolou a Stilbury se plným právem zhrozil monstrozity těch zřícenin. A přece se pohnul. A přece postupoval. Jako očarován. A přece sestupoval k řece, kde v bahně břehu vypátral i další čtyřprstou šlépěj. Nasměrovala jej do zelených vln a to hádě jménem řeka Raš pružně obkružovalo hradby Eryxu a stahovalo je jak smyčka, takže si vybavil útržky báje. Hrozné. A přece neohroženě kráčel po břehu, zatímco brčálový proud se s hukotem mořské úžiny valil. Zkoumal jej a viděl, že jen místy ho ruší a rozrývají vztyčené pařáty skalisek anebo vodní víry. A právě na úrovni jednoho z těch vírů stanul. Co jen to... Další přelud?

Zahlédl snad hned trojici stínů? Zajely pod hladinu? Civěl k protějšímu břehu.

Něco si razilo cestu jedním tím vírem, až se kolotoč na milisekundu rozpadl. Ale podruhé se podlouhlé stíny už nevynořily. Nedaleko ostatně splývalo k vodě cosi zajímavějšího. Nitě?

Ano. I ty, které už zvečera a zdáli pozoroval. Ale šlo o prastarý liánový most. Pohupoval se, když si ho Sandy prohlížel, a voda ryčela. Metr před ním. A jen půlmetr pod prohnutými liánami mostu, jehož zpráchnivělá lana se třásla. Raš se valila s boží jistotou a klimbající se dílo lidských rukou bylo spleteno umně, avšak nejistě. Aspoň Stilburymu připadalo k uzoufání vratké a každou chvíli bude strženo, cítil. Hned za mostem viděl bránu. Tu se přistihl, že k ní přechází. Bez rozmýšlení. Ale medem cesta nebyla. Most poskytl podrážkám tlustý spletenec lián, k přeručkování však byla nutná obratnost levharta, již ani Stilbury nedisponoval. Až ke středu toho mostu se nicméně přiblížil. Tu začaly liány podklesávat.

Zaklel. Kýl mostu se smočil v pěně. Vody řvaly. Snad i Sirény? ptal se. Možná jsem měl radši přeplavat Helespont jako Byron, říkal si, ale ještě se nevzdal. Ručkoval jako pavouk, i když mu kotníky lačně olizovaly vodní jazyky. „Sníme tě!“ chrčely. „My - jsme - Raš!“

U sta rukou nejmocnějšího Vyvolavače, ta situace je na pováženou, pomyslel si Sandy po anglicku a živel řval nejmocněji. Vratký most se otrásal pod nárazy vlnobití a soukal se teprve za jeho polovicí. Vtom... Spatřil pod sebou snad miliardu rozječených vírů. Jazyky mu olizovaly kolena. Divá řeka řičela jak plemeno z řetězů puštěných démonů a Stilbury chápal situaci, ale neovládal ji. Uši měl plné stereotypního burácení a neutuchajícího skřípění zlověstně se pohupujících lián. Zběsilá a podlá řeko, myslil si, a Raš zatím šhubala zpuchřelou kostrou mostu, až se stal chlapec jen jepicí, která se přidržuje. Jeho tělem pronikl chlad a vycucávat mu síly. Tříšť vodní pěny se stala zimničným drmoléním ledů. Mrzl i uprostřed tropů a ve chvíli, kdy mu došlo, že se pustí již v příští vteřině, vzpomněl na Marvinu a na Joriku.

Ta holka... Ne, tudy přece živa nikdy nemohla projít! A zadoufal, že pravou cestou bylo druhé koryto. Kéž už Marvin drží Joriku v náruči!

19. Líhniště

Sandy si to přál, ale Marvin bohužel nic dlouhohlásece podobného nesvíral a jeho samého notně oklešťovalo podivné podsvětí Glubdrubu. Asi po dvaadvaceti krocích vlhkým pískem se začalo trychtýřovitě rozšiřovat a hoch náhle sestupoval po vnitřním úbočí podsvětní nálevky. Přinašečovo doupě? „Právě toho se dopídím!“ řekl si, ale z písku pod podrážkami se stalo po dalším tuctu kroků řid'ouneké bahno. Snad desetkrát uklouzl a ta nálevka snad nemá dno, pochopil. Dost! Brzdi! Musíš se zastavit!

Kužel světla se čehosi dotkl. Co? Černé hieroglyfy? Ano. Až plasticky všude rašily.

Písmo? Ne. Jen další navlhle stezky obřích podzemních žízal a červů.

Svítil na nejbližší z domnělých písmen a zhrozil se. Čtyřprstá stopa! I pustil se po vrstevnici, ale opět ustrnul. Až dosud překračoval jeden řetěz šlépějí za druhým a ony mizely kdesi v temnotách trychtýře, ale nyní... Šlápl na jakýsi pevný bahenní jazyk.

Slezu po něm? Zkusil to. Po asi čtrnácti metrech se světlo odrazilo od lesklé hladiny. Stál na břehu obrovského podsvětního jezera. Tisíce šlápot se rozbíhalo, kam oko dohlédlo, a opět se sbíhaly k mrtvé, kalné hladině. Milióny příšerných hieroglyfů směřovaly k hlubinám Alenčina zrcadla. A divně duté ticho zdejších krajů nikdy nic neporuší, nikdy nic. To si říkal. Po právu váhal. Pak se pustil po břehu podobně jako tou samou dobou Sandy podle řeky Raš, ale zatímco Stilbury mohl obejít Eryx, Marvin našel jen Jezero tisíce šlápot.

Najednou se mu postavilo rameno toho jezera, jehož hladina žila pohyby. Neutuchaly a vody se hrnuly někam do tunelu. Řetěz čtyřprstých šlápějí pokračoval taky tam. Po pětatřiceti krocích stanul Marvin na pevné skále. Stopy zmizely. Povrch podlahy jeskynního systému připomínala zkamenělou kajmaní kůži. Z jezerního ramene vznikala bystřina a on klouzal podle ní. Krokodýlí kůže se stala slizčí a ještě slizčí. Nakonec šlo o jeseteří šupiny. Přešly v řasnatý koberec té nejklužčí hrůzy, a když se chtěl jakýkoli vetřelec zachytit boční stěny, s odporem ucukl. I ona byla povlečena tím povlakem, který mokval a připomněl mu slova odrecitovaná na mýtině.

A ne snad?

A duše slizkému d'áblu upsaná vykrmuje vprostřed hniloby vlastního obludného červa, který ji hlodá, až dokud z mršiny nevytryskne proud života nejodpornějšího. Až dokud mdlí a plaziví požírači voskovitého mazu ten život lstivě nezmučí a monstrózně nenabubří do jeho podoby. Veliké šachty smrti jsou rytmicky hloubeny tam, kde zemské póry měly stačit, a to se učí chodit, co se mělo plazit!

Líhniště! došlo mu. Z krvavě rudých strupů na stěnách crčela voda a její tenoulinké žíly i stružky se sbíhaly v potůčky. Hnilobný zápach dál nešlo snést. Byl vetřelcem v gigantických útrobach zkamenělého draka. Ještě nezvracel, ale skoro. Uvěřit neuměl, že stvůry Joriku odtáhly až sem. Sem, do vyhánvajícího břichu.

Vrátí se! Ale jak se otáčel, podjela mu podrážka. Jeho prsty se smekly po sliznici. Pustil baterku a s výkřikem padal. Poslední, nač pomyslel, kupodivu nebyla Jorika, ale Sandy.

Jde aspoň ten správnou cestou? Kéž už teď drží Joriku v náruči.

20. Hravá je mezihra

„Ale táto, to jsi už četl,“ vyhrkl mladší ze zlobílků a zprudka se posadil na posteli.

„Nečetl to,“ opravil ho bratr. „Kapitoly končí podobně.“ Jak Sandy, tak Marvin si na Joriku vzpomněli ve zničující chvíli.

„Ale Sandy víc,“ mínil starší ze synů, jako to i samu Joriku napadlo v kině. Filmový přepis příběhu byl totiž velmi věrný, i optala se Lorence: „A ty myslíš, že by na ni vážně takhle vzpomněli?“

21. Bič

Stilbury překonal nejkritičtější bod liánového mostu a blížil se k bráně Eryxu. Ječící trychtýře vírů ho sice podivně vábily, ale už zbytečně. Ani Sirény ostatně Odyssea *neklofly*, říkal si. Tu se most otrásl. Vrazila do něj obří kláda. Vzpříčila se. Ale to není kmen.

Stvůra! pochopil Sandy. A stvůra vydala táhlé, chraptavě přeskakující vytí. Vodníkovy káči se rozpadly a slily v jediný vír. Rotoval okolo těla vystřelujícího z vod. Mělo pestrý hřbetní lem. Jen o kus dál bičoval rozbouřenou hladinu obrovský úhoří ocas. A co poutalo nejhypnotičtější?

Oči. Ty nad rozšklebeným chřtánem. Švihlo to sebou a Sandy měl, pravda, ve zvyku zdravit zvířata, ale tentokrát se zapomněl. To raději ulpíval očima na detailech masivní brány a obří kliky, po které se vrhl. Švihl bič. A znovu. Bič nekonečného ocasu. Řady hrotitých zubů se srazily těsně před Stilburym. Asi vteřinu si zírali se stvůrou do očí. Měla je topasově žluté. Jako věc NAHOŘE. Snad na mě dokonce útočí právě ona?

Ten drak z minaretu?

Kácel se na hocha s rozpraženými pařáty a dunící Raš potáhne za chvíli bojiště ledově zeleným povlakem...

22. Žádný živý organismus

Mezitím padal Marvin do propasti po jakési skluzavce potažené slizem a marně do povlaku zarýval nehty. Tu... Podzemí stěna sebou šklubla jako polechtaná a chlapec uslyšel svist biče. A znovu. Nepotlačil výkřik, když ho bič ovinul (napotřetí), ale nešlo o bič.

Bylo to ledové, lepkavé chapadlo.

Náleží snad gigantické podsvětní chobotnici? Marvin tápal temnotou a zavadil o křečovitě se vlnící hřbetní lem. Chtěl ucuknout, reflexivně se vykrucoval z toho sevření. Mám mačetu, ale spár mě svírá. Hrůza hrůz jej ochromila. A rozdrť mě! chápal, ale jako úderem palice byl místo toho přibít a připlácnut na neviditelný hřbetní lem. A byl vtlačen do mazu, který bez ustání prýštil z nějakých žláz. A...

„Ale táto, proč si hraješ na barona Prášila?“ přerušil Jakuba jeden ze synů. „Je to pomalu, jako když se dostal s korábem do velryby.“

„Ale ne.“ A Jakub si vybavil jinou citaci. „Žádný živý organismus nemůže dlouho existovat jen a jen v podmínkách naprosté reality, aniž by zešíle!“

Ta slova měla, jak věděl, na svědomí Shirley Jacksonová, autorka románu *Duch ze sídla na kopci*, a spár, který lapil Marvina, měl čtyři obrovské, zrohovatělé prsty.

A teď mě stisknou v pase jako štípací kleště, řekl si zajatec, ale v temnotách se ho něco zkoumavě dotklo na obličej, načež mu to obalilo celou hlavu.

A teď ji rozmáčkne jako vejce, uvěřil a doputoval až na konec strachu a jako by pro pořádek si představil, jak bude jeho tělo už vzápětí rozerváno a polykáno. A jak lačně. Neboť kreatura běsnila a věru, že neměl nijak nadějně vyhlídky.

23. Nadějně vyhlídky Sandy Stilburyho neboli Dominuji Eryxu

Ve stejném okamžiku se Sandy probral. Jen zvolna se mu duše uvelebovala v těle. Hlava se mu zatočila. Závrať? Ano. Kdo by taky čekal, že se místo na dně řeky probudí takto vysoko.

Stilbury shlížel do propasti a registroval v ní pitoreskní změť rozpadajících se střech. Udělalo se mu zle, a tak radši začal víčka. Zkusí oči otevřít i podruhé?

Zase se probudil, zase nad propastí a okolo, anebo jen o trochu níž, se v horku tetelily věže, zatímco v hlubině se krabatily střechy domů. Úplně bez výstrahy procitl v oknech Pána Boha a vcelku bezradně teď shlížel do křivolakého labyrintu ulic a uliček Eryxu, onoho nekonečného bludiště schodišť a staveb menších odsud než hračky. Rozeznával každý detail, i když nechtěl. Musel. A vstřebávat onu vidinu až do posledního odstínu. Předváděla mu známé město z nečekané perspektivy a závrať opravdu otevřela úřadovnu. Zřítím se?

Klekl si. Křečovitě se vyzvracel na ony vzdálené střechy pod ním. Cesta džunglí, most a burácející Raš i nejozdravnější ze všech snů? Vzpomínal a sjel rukou k pasu. Mačeta mu zůstala, ale puška ne. A oči? Pro pláč.

Promnul je. Stilburyho pohled se odlepil z uhrančivého dna propasti a nad hlavou viděl nebe i sluníčko. Žhnulo mu do tváří a vůkol zela dutina šmolkově modré oblohy. Chlapec se probudil na vcelku miniaturní kruhové plošině převysoko nad Eryxem a už v příští vteřině jistě ztratí rovnováhu a poletí... A poletí.

Štípl se. Ne, nespál. Zato zemře. Poté, co se stane na chvíli padajícím kamenem.

Poté, co pofičí dolů, běda, stále rychleji. Poté, co bude svištět sluncem rozechvělými vrstvami prázdnoty, poté, co se roztrhne o střechy, tedy pokud ho neprotkne hrot některé věže, aby tak jeho mrtvola utkvěla v paprscích. I tak bude, jak už pochopil, panovat vůkol nad krajem stejné mlčení a svět se stejně bude i otáčet. Rozhlédl se. Ještě žil.

Ještě pořád, a to v zemi až neskutečně nádherných, zeleně šťavnatých džunglí. Džunglí tak plných života, to pouze tady, tady nad Eryxem je kdo ví proč mrtvo. Zato ty pralesy jen-jen bují. Hýbají se a melou jak říše hádat. A táhnou se až do nedohledna. A nebe?

Připadalo mu až hmatatelně duté.

A věže? V počtu sedmi vévodily Eryxu. Šestice okolo prostřední představovala hroty císařské koruny a uprostřed se tyčil nejvyšší minaret. Právě na jeho plošině se Sandy probral. Co ho sem ale doručilo?

Nevěděl.

Uchopil dvě ze svislých mříží a s určitým vypětím se postavil. Aha!

Takže tuhle plošinu jsem já včera pozoroval támhle z džungle, uvědomil si náhle s matnou hrůzou. Není snad támhle dokonce k rozeznání i má vratká pozorovatelná? Ale včerejší večer se zdál být až neuvěřitelně dávnou minulostí. Tehdy byl ještě jenom nezúčastněným divákem. To teprve snil o výsluní! Ve stínu. To... A tu se jej zmocnilo nikdy dosud nepoznané opojení.

A sice se jedná o krajně matoucí pocit, jak věděl, ale proč to chápat? A začal se chovat skoro tak, jako by se přemoc nalokal ozónu, takže toužil zavolat: „Vidíte? Tak vidíte mě? Jen si mě prohlédněte.“

Už to zkrátka pojednou nebyl původní flegmatik. Ono i Prometheovi se roztavilo peří a Sandyho teď ovládlo až jakési nadšení z pádu, který třeba nenastane, a jeho fascinující stanoviště z něj začalo dělat fanatika. Pak... Skryté já opět spustilo: „Tak mě tu máš. Tady jsem, Eryxi!“ Rozkřičel se. Rozezpíval. Opilý výší. Ohromen pomyslnou mocí, která jako by na něj čekala. „Hej! Slyšíte? Já přišel. Tady stojím. A všechny vás mám od teď pod dozorem.“

Dominuji Eryxu, věděl.

24. Bubeník v dešti

Sandyho se ale bohužel zmocnila i hysterie. Trvalo notnou chvíli, než její záchvat pominul. Teprve pak se vyčerpaný otrok věže sesul na kolena. I dál podléhal závratí a ptal se: „Co mě to popadlo, kýho výra? Ký démon? Sám surový pán Glubdrubu?“ Divil se. Divil se a ptal: „Jsem Jekyll nebo Hyde?“

S prsty zarytými v bušících spáncích zkusil dávné tajemství rozpolcenosti rozlousknout jako ořech. Vše marné. Až se rozbrečel. A koho já to právě oslovoval? Užasl. Koho? Koho že jsem chtěl udržet pod dozorem? Rozklepal se. Potácel se nad šachtou své vlastní duše! Nic víc, nic méně. A „ta zlověstná věc tam nahoře“ ze včerejšího soumraku byl snad on sám. Či ne?

V duchu viděl topasy těch očí. Hypnotizovaly. „Kde že ses narodila, stvůro? Uprostřed naší planety anebo až na Merkuru? Anebo u dna řeky Raš?“ Překonal závrať. Putoval očima

bludištěm mrtvého, a přece vegetací bujícího města. Cestoval po křivolakých hřebenech. Přeskakoval střechy, míjel rokliny lákavě zpustlých zahrad i zvláštní důlky očí, které byly ve skutečnosti prastarými studnami. Byl v ráži. Přehoupl se až přes vyprahlé hradby, aby s úlevou spočinul v kalně zelených vodách zběsilé řeky Raš. „Co z tebe vyraší?“ ptal se jí dojat. „U sta paží nejmocnějšího Přinašeče! Co? A kam vůbec proudíš? Do podzemí? Čím, řeko, tak utajeně žiješ? Čeho všeho jsi vedle vody plna?“ A vybavil si značnou délku stínů zpod hladiny. Přitiskl si dlaň na čelo, které snad žhnulo, a dotkl se ho vánek. „Jako včera,“ vzpomněl si. A ne? Zrovna jako za fialového soumraku, kdy to byl také vítr, co jej upozornilo na tvora z plošiny. Baže. Ono se to vrací.

S úlevou nastavil tvář něže vánku. Vlastně se větru dotýkal. A taky rodičů, byť je nikdy nepoznal. Rodičů i Joriky. A vítr? Sítil. Sítil a dominanta Eryxu se už kývala jak nať. Stilbury vrávorál a opile mlel: „Netvore, ty, hej! Pokud sem nahoru lezeš zevlovat každý den, tak já tě srazím políčkem. Srazím tě jako pravý král.“ Což si fandil.

Ve skutečnosti by stačil věru kratšoulinký dotek a Sandy sám by se řítil ke kosištím střech. Ale ještě nechtěl umřít. Křečovitě sevřel mříž klece. Tu se kruh pod jeho nohama hnul a začal se otáčet. I těleso útlé centrální věže jako by rotovalo, ale to bylo zdání. Točí se a unáší mě stranou, cítil mylně, před očima mžitky, v nitru hlavy roj obav. Oči nespouštěl z podlahy. Otevře se jako kráter? Co ze chřtánu vyleze? Zabije mě to? Posílí? Zajdu už za vteřinu? Umřu hroznou smrtí jako slepé kotě? A byl opravdu kotětem anebo snad ježkem, ale krutý svět ho vybalil z klubíčka.

Hubí tak Eryx veškeré pošetilé schoulence, kteří přesmoc sní? Veškeré pštrosy s hlavami v pískovištích? Tak se ptal. Tak se Sandy ptal, zatímco se pod ním kývala i točila rozeklaná metropole jménem Eryx. I on rychleji a rychleji kroužil, byť skutečně dominoval Eryxu, a ten se stal starobyrou pouťovou atrakcí, ale i vířícím maelstromem. A vířil stále rychleji, až se opět dostavila ta závrať, která vždycky vzniká, pokud je stanoviště pozorovatele jakkoli propojeno se zemí. A tak radši zdvihl oči k nebi, po kterém vlekl sílicí vítr povlak mračen, a vychrtlý tubus proklatého minaretu se zatím komíhal stále rytmičtěji. Obilí? Klas nad polem? Ano. Nacházel se v poli dávno zapomenutých hrůz a byl to klas, který přerůstá zašlý a zrezivělý lán záhad, přerůstá jej a vítězí. A Sandy představoval zrnko. Křečovitě zatínal prsty, když přehmatával z mříže na mříž. „Já, vězeň Eryxu.“ A vkleče se choulil v té divné kleci s ledovým čelem obráceným k západu, odkud už nebe jen kypělo. Blížila se fialová barva a vítr získával na síle. Fičel a sténal i dole v krovech, ale nebyl to jen on, co přicházelo. V plášti

sem šel i ten, kdo vítr vyvolal. Vynořoval se, ale ukáže se celý? „Marvine! Čí jsi to hledal doupě v podzemí? A proč tak pošetile a dlouho?“ Vtom...

Jako by Sandyho vytrhlo z náhlé letargie další zamručení na západě. Zahleděl se na kruhový vryp v podlaze z mědi a ptal se: Jsou to vážně otáčivá dvířka?

Asi. Kudy jinudy by mě sem taky před chvílí vyhodili? A kudy jinudy by sem chodil za soumraků onen ohava? V kapse našel nůž. Vrazil jeho čepel do vrypu, ale lopotil se zbytečně. Svist zatím zesílil. Třtina minaretu se prohýbala. Sandyho se střídavě zmocňovaly vztek a zoufalství. Upustil banální nůž. Ten se nesl prostorem ke střechám a vypadal přitom jako rozdělovací čárka. Sandy klečel. Sandy bušil pěstmi do podlahy jako nějaký nadpozemský bubeník v dešti. Desku přitom potahovala zelená měděnka.

„Sezame, otevři se!“

Ani čáry ale nepomáhaly. Hřmělo víc. Znovu a znovu. Ale z nitra rozkolísané věže se neozývalo nic a neskutečně nakupené pyramidy temných mraků se zlověstně valily nad město. Kalný a varovný stín se ubíral i dole mezi dvorky. Jen o kus dál Sandy registroval vířící koruny pralesa. Zborčené střechy paláců drkotaly. Přišel konec světa? Nad obzorem se oslnivě zablesklo. Co by teď dal pyšný kluk za to, aby Eryxu víc nedominoval.

Anebo musel stejně vyhrát?

25. Ty kecáš, Lorenci

Film promítaný v kině pohasl. Jorika a Lorenc nyní seděli takřka potmě. „Nemáme proud," informoval sál vcelku zbytečně přiopilý alt. Náhle si oba uvědomili, že to hřmí venku. Nad Plzní. To hřmění už nepřicházelo jen z reproduktorů; i nad městem, ve kterém čekal Jakub s dětmi, se strhla bouřka a dokonce i v nitru multikina se dotkl Joriky a Lorence průvan. Někdo otevřel dveře. Slyšeli příjemný šum deště. Přišlo jí to ještě o něco romantičtější než ve filmu.

„Jestlipak se Stilbury zřítí?" ťukla do Lorencova ramene jako do klapky textového editoru.

„Smete ho to jako seno," prohodil s pobloudilě podloudným uspokojením.

„Kecáš.“

Zavrtěl hlavou. „Musím to vědět.“

„Spadne, ale nezabije se?“

„Odejde na věčnost. Neboj. Já to psal.“

26. Šroub

Mezitím Jakub znepokojeně mrkl na budík. Za oknem dětského pokoje se oslnivě zablesklo. Předčítatel nechápal, kam se Jorika vypařila, a přece sklonil ustaranou tvář nazpět mezi stránky pochybné Lorencovy knihy. Už jen chvilku čtení. Nic víc. A opustili realitu.

Podlaha se bezhlesně otáčela, četl. Nebo tedy vnitřní, vrypem ohraničená část. Zkoprnělý Stilbury rotoval s ní. Stál a vrávorál nad propastí, až se mu konečně povedlo odskočit. Unikl z hlavy pomyslného šroubu na kraj plošiny rozkomíhané větrem nad závratně skučící propastí, zapotácel se, skoro se zřítíl, ale v poslední chvíli se přece chytil mříže. Držel se jako klišťe.

Co to bylo platné? Šroub se dál otáčel. S každou otáčkou se i propadal houb. A hloub. Dovnitř do minaretu. Co když jím točí stvůra? Pořád zřetelně viděl chřtán ZLOVĚSTNÉ VĚCI s topasovými očima. Vrátila se? Za mnou? Je můj vrah? Až příliš drze jí zabírám stanoviště i pozorovatelnu? Plop!

Se zvukem zátky od se hlavice obřího šroubu propadla do tmy. V centru plošiny zel okrouhlý jícen. V přítmí se něco hýbalo. Třeštil oči. Už se to ke mně souká? Přestal být klišťetem. Šokován se pustil mříží. S nimi reality. Jako zázrakem se přesto ještě nezřítíl, ale musel i proto očekávat entitu, která ho možná napadla už na provazovém mostě. Tedy monstrózního čolka. Ale nedočkal se. Kdepak. Místo toho cítil, že přece prohrál jednodušeji a... padá. Místo toho vnímal, jak se jeho tělo snáší přímo na hrot jedné z věží.

A přece ještě zahlédl tvora, který však nebyl čolkem. Byl horší. Svým vzezřením překonal i Stilburyho fantazii.

27. Vetřelcem v mraveništi neboli Báječné podsvětí Glubdrubu

Zatímco Sandy padal nadsvětím, jeho kamarád Marvin strádal v temnotách podsvětí. Trpěl a netušil, co ho unáší tmou. Ocítl se v jakémisi surreálném snu a tisíce obrazů defilovalo před jeho vnitřním zrakem. V pase ho naopak přidržoval reálně uslintaný spár.

Nebo chřtán?

To pak ale stačí mírné stisknutí čelistí a přijde i konec. A překrojení větvičky.

Tu tvor skočil do neviditelné propasti. Dopadli. Ubíhali neuvěřitelnou rychlostí. Kam? Nevěděl. Ale přízrak opakovaně zatačel a hned se zase střežhlav vrhal do dalších a dalších prázdnot. Něco se naplachtili. Něco se našíleli. Ale cosi je brzdilo. Tím i zachraňovalo. Jako by každou chvíli viseli pod padákem, šťastně dopadali a znovu sbíhali po neviditelných šikminách. A nato se příšera s břemenem pokaždé odrazila a létali nepochopitelnými spleteninami a kličkovali a zahýbali a Marvin měl pocit, že už snad putují hodiny, ale těžko

mohl čas odhadnout, jelikož omdlel. Ani v mrákotách ho stvoření ale nepustilo, on ztratil pojem o čase definitivně a při každém dalším probuzení se hrozil záškubů obemykající ho a slinící mordy. A jedno nechápal. Že stále žije.

Obří čolek se znale protahoval i nejužšími chodbičkami a jednou plavali podzemní řekou anebo jezerem. Voda však zase opadla a došlo na překážkový běh. Se staženým hrdlem si Marvin představoval bezedné šachty, které co chvíli bravurně přeskakují a které kdys vydlabalo či vyhlodalo COS, co se mělo správněji plazit, ale naučilo se to chodit. Ó. Ó, jak živě spatřil před vnitřním zrakem ty obludné propasti hloubené v místech, kde zemské póry měly stačit, a v jednu chvíli se nestvůra smekla... a vteřinu či dvě se komíhali v prázdnotě. Ani tentokrát ale únosce Marvinu neopustil a zrádnou studnu smrti číslo třináct nechali šťastně za sebou. Jako ty předešlé. Už bez jediného zaváhání pak poutníci vybírali další a další zatáčky v onom podsvětí bez hranic. „A vážně bez hranic, táto?“ zeptal se starší syn. „Anebo ta knížka přehání?“

Tu... Marvin si s novým přívalem děsu uvědomil, že tak rozsáhlé a členité bludiště nemohli nikdy stvořit žádní čolci, ale jen ONI. Kdo? Legendární, obrovští mravenci Glubdrubu! Člankovaní únosci Marvinovy mámy. To byli oni. ONI! A my? Celý ten čas kličkujeme obřím a rafinovaným mraveništěm.

Ale proč nás jeho tvůrci ještě nenapadli? Kam se mravenci poděli? Vtom čolek ustrnul.

Visel na kraji nesmírného, frkavě šelestícího prostoru. Pustil chlapce, který spadl na skálu a vyskočil. Spatřil v hrůze stovky žlutých očí. Leskly se v obří, matně ozářené síni a upíraly se zdánlivě přímo na Marvinu. A říkaly: „I ty se, červe, dočkáš osudu své mámy. I tebe čeká osud Joriky.“

28. Kde ježka jen za druha bych měl

Marvin se stal nedobrovolným vetřelcem v mraveništi. A Sandy?

Přece jen se zachytil mříže. Ještě, v poslední chvíli. A nyní zíral na nepopsatelného vetřelce z nitra věže, který se vyhoupl na plošinu a strnul pouhých pár centimetrů od šokovaného chlapce. Dobrotivý bože! pomyslně si Stilbury. Ta stvůra mu připomněla Ramireze. Ramireze z jeho věčných snů. Ramireze, zeměkouli se proletujícího dikobraza.

Tak tedy přišel? A ne ve snu?

Sandy fascinovaně zíral na modrošedou bytost sestávající z dlouhých, chvějících se ostnů. Bez přestání pulsovaly, jako by uvnitř v tomtéž rytmu bušilo srdce. Tvor dýchal, ale

prerývaně. I neuvěřitelné se v Eryxu stávalo realitou a ostré jehlice s výdechem vždy vpučely do stran, načež se jaksí vsákly. Ostnokožec rostl - a uvadal. Rostl - a uvadal. Nabýval na objemu - a propadal se opět sám do sebe. Mánie - propad. Mánie - a propad. Zrovna tak se to střídalo a on měnil bez přestání tvar. Jako by žil depresí. Jako by ho střídavě česaly i cuchaly neviditelné hřebeny kvílícího pána všech vichřic.

A jeho bodliny? Ó, jak byly krásné.

Ale i triumfem bolesti. Vichr si přesto pískal. A ostny tu byly, žily a jako by pykaly za celý náš vichrný svět bolesti.

I za mě pykají! pochopil Sandy. To zjevení z tubusu byla snad malá, samostatná, inteligentní planeta. A přece to byl i míč. A právě sem nahoru zlověstně vyskákával po skrytém schodišti. K trůnu.

Proč Sandyho napadlo slovo trůn? Ještě to nechápal. Ježura zatím pulsovala. Co chvíli ji opouštěly kusy chmýří, jako by začínalo babí léto. Odletovaly smotky lepkavé cukrové vaty a odmotány a zachyceny větrem odplouvaly nad Eryx. V nitru koule snad fungoval mlýn.

Sandy se konečně vzpamatoval a vymrštil se. Opět vrávorál, ale chytil se dvou protilehlých mříží. Komicky rozkročen nad šachtou věže vypadat v kleci jako ukřižovaný bůh. Tak vysoko nad městem... A ač jinak zdravíval zvířata, ta kreatura z tubusu se uvítání nedočkala. Tedy pokud nepočítáte zařikávání. Anebo zpěv. Stilbury totiž reflexivně spustil... tu svou.

Tu o měsíčních nocích. Tu o toulání. A jak se rozezpíval, aby překonal úzkost, přidával na hlasitosti a posléze porazil i ryk vichřice. Song mu vracel schopnost vzdoru. Napětí v jeho ukřižovaných pažích povolilo. I hrůza roztála. *Jen daleko od lidí chtěl bych jít, kde sám bych mohl být, kde zvíře jen za druha bych měl, tam krásnějším životem žít...* Zmlkl. Náhle byl docela klidný. Song to vyhrál. Song se mu hodil. Stal se terapií. *Kde ježka bych za druha mít jen chtěl!* Ó, hymno. A chtěl pokračovat. Ale tu se ozval ohlušující rachot. Popěvkem dočasně ukolébáný ježek pod jeho nohama se bleskurychle rozbalil a snad poprvé od stvoření světa se člověk díval do tváře něčeho podobného.

29. Podsvětní opera lepkavé hrůzy

To se přihodilo vysoko nad Eryxem. A v jeho hlubinách?

Stilburyho kamarád pohlížel do jinačích tváří. V přítmí je začínal rozeznávat, když začaly jedna za druhou vystupovat jako masky s topasově žlutýma očima. Jako by šlo o nejpříšernější hlavy Gorgon. Kývaly se. Ta ohromná, hlučící prostora byla grimasami posedlá.

Byla jimi zaplněna a ty lesklé, slizké hlavy disponovaly tlamami vyzbrojenými těmi nejstrašlivějšími zuby. A těla?

Bez ustání po sobě lezla. A nozdry? Frkaly. Čolci se svíjeli, vymršťovali. Podsvětí kypělo životem, ale i zmarem, a Marvin se pojednou až zimničně roztřásl. Stál tu tak sám. A stál tu, jako by právě vystoupil z taxíku v záhrobí. Nacházel se na podivném břehu celého hnisavě se krouticího oceánu a bál se, že moře každou chvíli přeteče. Sledoval tisíce ocasy a hřbetní hřebeny, které až do posledního místečka zalívaly ten podzemní svět. Modlil se k Haggardovi i Vernovi a k neuvěření bylo těch sedm havětí přeplněných galerií nad sebou. Jako v opeře. A čolek, který ho sem dopravil, se křečovitě zachvíval. Topasy očí upíral do sálu. Hřbetní lem se mu nervózně vlnil. Skálu bičoval dinosauří ocas. Po čem to všichni pokukují?

Marvin uskočil do výklenku na přimkl se zády ke kameni. Srdce mu bušilo v krku. Stane se potravou? Anebo snad... Galerie nad jeho hlavou přetékal slizce živoucími bytostmi. Je otázkou vteřin, kdy si mě všimnou. Prostor byl nestvůrami přeplněn k vyhřeznutí. Jeskyně se nadýmala tou nejodpornější havětí. Šklebivé obličejíky plazů se motaly všude. Střídaly se skutečnými plastikami, anebo přes ně splývaly jako jejich hrůzné doplňky. Bylo to surreálné. Živoucí hrozny nedočkavě přes sebe šplhající bestii! A Marvin? Po očku sledoval pohyby svého čolka, ale mimo kmitů zploštělého ocasu zůstávalo zvláštní stvoření sochou. Jen žluté topasy vždy zazářily a obracely se k... K čemu vlastně?

Už to pochopil.

Uprostřed opery se lesklo oválné jezírko. Hladina byla zrcadlem uzavřeným ruchu a čolci, kteří tam dohlédli, jako by vespolek kameněli. Úžasem? Úctou? Ani jeden jediný se rozhodně nepokusil zrcátko roztříštit, takže i dál magicky blikotalo, ba zářilo. Ale nikdo se v něm neráchal. Proč ta posvátná úcta? Marvin natáhl krk. Uprostřed jezera rozeznal oslnivě bílý květ, až nepřirozeně zbytnělý. Všichni draci květ právě obkličovali. V samém centru klečela všemu odevzdaná princezna.

„Ale mami,“ lapl dech a bezděky zaskřípěl zuby. „Vždyť tys nezestárla.“

Část druhá

S něhou tvá Bankerang

(Dalí)

30. Vítej v Eryxu, Stilbury neboli Tak pravil ježek

Ve chvíli, kdy Marvin spatřil pod městem tvář roky pohřešované matky, spatřil Sandy na věži obličej podivuhodného ježka. Nebo to nebyla tvář? Jako by se při tom pohledu stal Stilbury loukou. Vzápětí obličejík zmizel, jak se to stvoření uzavřelo samo do sebe.

I chvíle ale vyzradí dost. Copak to září? užasl a připadalo mu, že na ty oči nezapomene už nikdy. A poprvé ho bláznivě napadlo: Nemám já něco společného s tou bouřkou? Nějakou povinnost?

Jako by Sandy tu slotu *přinášel*. Vzhlédl zpod špičky rozkývaného minaretu. S novou odvahou se hodlal postavit bleskům. Bušte! myslil si pošetile. „Do mě!“ šeptal drze. „Šlehejte!“ dodal potměšila. „A stejně ti, Přinašeči, vyrvu i tvé poslední tajemství.“

Které to bylo? Sandymu začalo připadat, že objeví Marvinovu mámu, a to „živou, zdravou i neporušenou“, jak ihned vyjmenoval. Rozesmál se. Měl umírat a on se bavil bésnicím nebem nad sebou, bavil se nebesy Eryxu jako nabíjen energií. Vždyť vhlédl do ježka.

A vyrvu ti taky Joriku, město! řekl si odhodlaně. Krátký pohled do zorniček tvora stačil, aby našel veškerou víru, a dokonce se pokřivoval. Snil současně o vítězství i o dlouhovlásce. „Joriko!“ vzpomínal pojednou s něhou. Vybavoval si, jak a kdy do něj šťouchla. Není snad výjimečná? Koho chce konejšit? A vzpomínal na chvíle, ve kterých si jej dobírala. „Joriko, kéž se všichni setkáme.“

Naplnilo mu to srdce a byla to touha. S úžasem si uvědomil, že cílem cesty vlastně nikdy nebyla Dikobrazí hora. Cílem byla cesta sama a hlavně city na ní narozené. Ale city uvolnily i ježka se zachumlanou tváří. „A zvíře jen za druha bych tam měl!“ vzpomněl ve svistu vichřice. Recitovala to snad i vibrující klec z mědi. Komíhali se nad Eryxem ve stále výraznějších obloucích. Už z posledních sil se přidržoval ledových mříží. Vyvolený? Možná. Volný a svobodný? Snad. Ale taky ztracen. Ale taky ukřižován. Tady. Nad rozvlněnou hladinu střech. Nad vražednými hroty věží. A sledoval, jakou závratnou rychlostí ubíhá nad světem zpřevracená karavana mraků, ty Přinašečovy balvany. Co chtějí?

Vezou náklad deště. Celé fialové, to ano, ale... Ale támhle už začíná duha.

Nebe praštělo. Klíčka jiskřila, zvučela a začala Sandyho pálit do dlaní. A přece ho neopouštěla euforie. A přece cítil nadšení. Z jeho tradiční touhy po samotě je prach. Dospíval. Ne v extázi, ale takřka. A přece to nejlepší z jeho dětství neodumřelo. Jako by Sandy procítil

ze spánku, kterého si dosud nebyl vědom, a barbarsky díky tomu procitání jásal nad vůkol rozpoutaným peklem. Ba i nad věží kvílící v základech.

Už se nebál smrti - a ničeho zlého. „Ta tvář!“ Všemohoucí tvář! Takže neprohraju.

Ale zdi minaretu zapraštěly. Poryvy předělávaly Stilburyho křečovitě zaťaté prsty v rampouchy a do měděnky zaryté nehty odumíraly. V kleci ukřižovaní a vyvolení možná podobné detaily nikdy nevnímají, ale... Ale měli by.

Vichr mu podmetal nohy. Možná byl drak, ale z krepu. A už brzy bude leda částičkou bouře. Leda dokonale vysušenou mumii v kleci. Ale ještě žije, byť podoben cáru pláště. Ještě žije a i bozi někdy bývají cáry. Hypnoticky si navíc opakoval: „Dominuji Eryxu.“

Velikáštví? Snad. Ale taky porozuměl zvláštní řeči ježka. Ale taky si pamatoval, co mu tvor svým pohledem sdělil:

„Vítej v Eryxu, Stilbury!“

31. Chlapec se žlutým blatouchem aneb Eryx umírající

„Páni, ty nejsi zvíře?“ odpověděl Sandy. „Odkud znáš mé jméno?“

Ostnác u jeho nohou byl němý. Chvěl se. V nyní skrytých očích měl předtím přesto nesmírný vnitřní klid a nešlo na to zapomenout. Pokud jsem Přinašečem, napadlo Sandyho, pak...

Nebe potemnělo. S ním i rozkmitaná plošina. I pláň okolo Eryxu tmavly a ty nejčernější stíny vstupovaly do města. Snad veškeré inkousty kosmu se v tu ránu slily. I ten nejposlednější cíp blankytu na nebi odumřel a mračna se svésila jako hnáty. Mračně se změnila v prsty ohyzdných krápníků. Těžkla a něco je tisklo k městu. Nejdřív se jedno dotklo špičky minaretu. Prsk! Přeskočil výboj. Věž kvílela. Pochopila, že se čas naplňuje. To chci? váhal Sandy a vlastně oponoval temnotě. Bouřky jsem vždycky snášel, ale dosud nepřinášel. A zasmál se, ale na samém prahu propastné hysterie. Cožpak je opravdu prsteníčkem pána Boha? Jeho prostředníkem? Nevěřil, ale možná měl věřit. A ptal se pojednou: „Což mám sto rukou?“

Pověsti o Přinašeči znal, ale neznal jeho vzezření. Od dětství si netvora představoval marně. A tu se spustila průtrž.

„Dlouho jsme čekali,“ dodal telepaticky ježek.

„Na koho?“

„Na toho, kdo přinese bouři.“ A víchř se změnil v orkán. Sandy byl u konce sil. Pustím se! pochopil, zatímco ježek přilnul k plošině a dál svému člověku věrně připomínal prastaré proroctví o chlapci s blatouchem a malou jizvou u oka. „Klec bouře čekala tisíc let, až rozepneš své paže mezi mřížemi. Až tvé prsty stisknou měď. To ty jsi přivábil bouři a to, co se možná mělo plazit, ale neplazí se, bude dnes zničeno.

A bude to zničeno i navzdory tomu, že se to naučilo chodit!“

Ježků je víc, věděl náhle. Je jich víc a zachránili mě před čolky. Oni přemohli tyto slizké strážce řeky Raš a možná odsud vymetli i pitvorného hlídače. To vy, ježci, jste mi našli místo nahoře a já vás na oplátku povedu proti Požíračům a jejich královně. Já, kdo jiný? Už to chápal. „Jen paže nevinného mohou odplavit tisícileté utrpení Eryxu, a tak se hni, Stilbury, a sestup věží. Sestup a naplň proroctví. Sandy! Sandy. Zadusej hluboké šachty té lepkavé smrti!“ A zatímco ježek takto telepaticky komunikoval, hřmělo víc a víc. Náhle se Stilburymu vybavily jeho oblíbené knížky. Je to možné? I jejich hrdinové pokaždé posléze odhalili svou skutečnou podstatu. Ale teprve poté, co se vydali s přáteli na cesty. „Marvine! Joriko! Kde vnímáte tuhle bouřku? Víte, že nepřišla náhodou?“ Ne, možná neobstojím, ale pokusím se obstát.

Jenže ani ryzí láska nemá vždy prim a pokaždé nechromí podzemní rasu mdlých a plazivých požíračů voskovitého mazu, kteří se sytí trýzněnými mršinami a zbraněmi smrtelníků jsou nezranitelní.

Vtom došlo na sérii sedmi oslnivých blesků a dech beroucí detonaci. Šíré nebe snad puklo - rozseknuto v miliardy střepin. V sinavé záři pod úžasnou rychlostí letícími mraky postřehl, jak Ramirez mizí v hlubinách tubusu, který duněl. Ona úžasná vnitřní tvář ale utkvěla Stilburymu v srdci a nepřestávala tam rezonovat.

Zhyne Eryx? Shlížel z věže. Pod neutuchajícími přívaly zběsilého deště kvílely džunglí protkané ulice a propadaly se i dávno už propadlé střechy. Proudové vody se s jekem hnaly ze schodišť a slívaly se v potoky, které vše podemílaly. Mohutné zdi nakloněných chrámů se s praskotem bortily za nepřetržitého burácení celého světa. Blesky jen sršely. Ale právě běsnění se teprve chystalo. A Sandy?

Prozřel jako obrozen a skočil do věže.

32. Příšerné podkroví

Dopadl na nějaké schody. V té nejšílenější spirále se propadaly tmou. Sestupoval jako v hypnóze za ježkem. Stěny minaretu praštěly. Rozběhl se. Letěl vibrující lodyhou pomyslné pampelišky. Padal dutým stéblem pomyslného bambusu. Ten skřípěl. Vytí orkánu sílilo. Zpomalil a krok za krokem sestupoval, ale každý schod mu pukal pod podrážkou. Tápal tmou jako utopenec bez naděje a biče vichru nepolevovaly. Skořepina stavby dostávala co proto. Minul nějaký průduch. Prázdnotu. Popelavou běl. Šroubovice schodů pod ním neměla konce. Cestou po spirále narazil i na další průduch a ten už neústil do propasti, ale do jakéhosi podkroví prozařovaného bez přestání blesky. Šlo o změť příčných a pokřivených trámů pod sinavými otvory vikýřů. Fakticky stál na prahu pitoreskní katedrály, která se čímsi zlověstně hemžila. S nepopsatelnou hrůzou pochopil, čím, a reflexivně uskočil. Prásk!

Zablesklo se. Tubus kvílel. Sandy se třásl. Bouchlo to i nad kinem. Minaret se bortil a v dalším filmovém záběru i záblesku před oči plasticky vystoupila lepkavě mokrá struktura jistého šklebu. Spatřili tvář toho, co se naučilo chodit, ač se to mělo jen plazit.

33. Oni mi tančí. Vynoří se Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez, Stilburyho oběžnice

Film pohasl podruhé. I Jorika a Lorenc zase zůstali potmě. Zvenčí nadále hřmělo.

„Tak ty´s mě tahal za nos?“ ťukla do něj (netušila, že se mu dotyčný nos docela líbí).

„Jak to?“

„Lhal´s, že se Sandy zřítí,“ vyčetla mu. „Stejně jsem ale tušila, že mě balamutíš.“

„Možná sis měla tu knížku přečíst předem.“

„Preferuji film. Ať čte Jakub!“ A příšerné podkroví se znovu ohlásilo. Mručení skutečné bouřky vynásobila ta filmová. Rozběsněné nebe Eryxem štěpil blesk za bleskem, všechny křivolaké, a podkroví ústředního paláce žilo nečetnými šedomodkými ježky. Shromáždili se, tence pištěli a bez ustání zimničně vířili mračny prachu. Hrůza? Proč? Byli veselí. Pulsovali. Vysunovali a vtahovali bodliny. Proplétali se mezi sebou jako nepokorné medicínaly, přeskakovali jeden druhého, hravě do sebe naráželi a pingpongově odskakovali. Pohádka? I ta.

Někteří se nechávali mezi trámy poponášet vichřicí, fíčící skulinami prastarého krovu, a vůkol poletovaly bílé, lepkavé cáry cukrové vaty anebo čeho. Strnulý Stilbury měl z hlavy včelín a po právu se cítil jako vetřelec v mraveništi. Ty jejich vývrtky se skládaly v surreálné rejdní za doprovodu hromů a zdálo se, že křepčící prvoci Eryxu znají i rituály, o kterých byste se ve *Zlaté ratolesti* nedočetli. Byl jejich objevitel? Snad. Tempo rostlo a také ti, co dosud porůznu

viseli v trámovi pod drnčící střechou (jako nestvůrní kaloňové) se jeden za druhým pouštěli, jako by napodobovali déšť. Přehlídka groteskna i ohavnosti se pak začala s jakousi pozvolnou jistotou otáčet. Sandy byl plánovaným srdcem víru a točili se stále rychleji. Dali dohromady nejchaotičtější mumraj všech dob a nezdálo se, že kdy ustanou. Byl středem toho kola a tím i vesmíru a to oni ho nejspíš prve vysadili do věže. To jim byl Sandy bohem. Znovu se oslnivě zablesklo.

Sotva půda pohasla, piščí satelity se začaly předvádět ještě v jiném světle. Jásaly! Žasly nad Stilburym a náhle pochopil: Oni mě oslavují! Tiskl si dlaně na spánky. U Lawrence. Tohle! U sta rukou nejmocnějšího Přinašeče. Vždyť oni mi tančí.

Mýlil se? Ne. A roj prazvláštně kontrastoval s bouřkou vysoko nad střechami. Tu se ježci začali jako z legrace srážet. Až těsně před Stilburym od sebe odskakovali až do nejvzdálenějších koutů a postupně přešli do jakýchsi krasobruslařských vývrtek. Pozoroval to okouzleně. Jako by kostlivý lijavec nad ním oťukával střechu a tajtrlíky klepot ponoukal k ještě zběsilejšímu trojčení. Vystupňovali je do vyčerpání a ten, který nikdy nechtěl být bohem, zkoprněl a civěl. Pohár vřící euforie jako by v tu chvíli přetekl a ježury se jedna po druhé začaly zklidňovat. Většina se vyčerpaně odkulila někam dolů a okolo Sandyho zůstaly jen čtyři. Co bylo zvláštní?

Znal je jmény. Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez.

34. „Stilbury. Sestup do války.“

Šedomodrá řeka ježků bezhlesně odtékala do nitra minaretu. Podkroví prozařovaly blesky. Vyprazdňovalo se. Což nastupují do války? napadlo ho. „Ano?“ slyšel se. „Jo! A zadusáme hluboké šachty smrti.“

Přesto zatím nešel za nimi a zůstal jakýmsi dovnitř do sebe stlačeným doupětem. Už se ale měnil. Ještě chvíli to trvalo, ale už se měnil. A hle, proklubal se. „Už nechci být zachumlanej,“ přiznal. „Já vás v tom nenechám.“

Nekonečný proud ho ale míjel. Jeden za druhým se překulovali do tubusu. Dovnitř. I skrz neutuchající hřmění je zřetelně slyšel seskakovat. Nejpružnější míče. Hloub a hloub se dostávali po točitém schodišti a teprve po chvíli se pustil váhavě, tápavě za nimi. Sotva se odhodlal, minul slizkou mrtvolu obřího čolka, jíž nevězely v bocích šípy, nýbrž bodliny. Možná právě tenhle včera sledoval Sandy Stilburyho z věže.

Ježci zatím stékali schodištní spirálou minaretu a tam někde dole se pouštěli na zaprášený vodorovný trám nad další půdou, už neprozařovanou blesky, ale jakýmsi magickým přísvitem zdola. Putovali, zatímco Sandy váhal. Ale překonal závrať, taky se vrhl do labyrintu podkroví. Přišly i sály. Stále sestupovali po zpuchřelých žebřících a napůl propadlých schodištích. Skrz otvory ve stropěch paláce seskakovali tak dlouho, až se ocitli v oválné, matně ozařované prostora plné drátků, táhel a pák. Sandymu připomněla provazistě. Jen občasné, už velice vzdálené hřmění rušilo ticho. Ostatné přízraky se uskupily v divné hrozny, ty se shlukly okolo jediného otvoru v podlaze. V návalu zvědavosti si Sandy klestil cestu mezi ostny. Ulehl u propasti. Shlíželi přilepeni k okrajům, ale on krk vystrčil nejdál. Projel jím hnus.

Ruch dole ho šokoval. Požírači voskovitého mazu? Asi ano.

A hluboké šachty lepkavě smrti. Být bohem, dokázal bych ale teď účinně zasáhnout, myslil si. Poprvé za život se Sandyho zmocnil pocit, že třeba existuje nejen Bůh, ale i ďábel, A je mocný. Shlížel.

Pochopil, co bylo tím, co se kdysi naučilo běhat, i když se to mělo jen plazit.

35. Tak si mě opatři

Jakub odložil knihu *Město krutých čolků*. Což nepřestaneš, pisálku, s tím slizem? myslil si otráveně. Lorenc, tento spisovatel mu připadal spíš jako veřejný nepřítel. Obecné nebezpečí. Copak takhle se píše pro děti?

Mrkl s láskou po zlobílcích. Nevím, ale původce *Města krutých čolků*... Neměl by být odchycen jako mlok? Odchycen a utracen? Bez milosti? A to byl Jakub ještě smířlivý typ otce. Ach, překročeny meze! říkal si možná neprávem.

„Že nám to ještě dnes dočteš, tati," zaslechl pojednou. „Helej, a proč má být Sandy utracen?"

„A on... má být utracen? Ale ne!“ Nato mechanicky, odevzdaně pokračoval v předčítání.

Pomyslná vrstva slizu ve Svatyni požíračů už mezitím ztloustla a potáhla snad veškerenstvo. Vše se svíjelo, hotový Dalího obraz. Groteskní nestvůry se navzájem reflexivně bičovaly zploštělými ocasy a dračí hřbetní lemy se divně leskly. Nesčetné topasově žluté oči žhnuly, mnozí se i křivolace soukali vzhůru po stěnách. Mnohdy zas padali. A nad nimi? Galerie kypící těly se již každým okamžikem provalí, říkal si. Přesto pořád šplhali a tady dole se vrstvlili a přeléváli. Rozběsněný oceán. Tělo na těle. Kvas odpornosti. A přece ten kvas plesal. Proč? Vždyť klidné místo tu existovalo jediné. V jezírku. Uprostřed jehož hladiny se skvěl bílý květ. Jako by spal. To oni tančili. Tu se řady roztočily rychleji a připomínalo to oslavu.

Vzdání pocty květu. V hrůzném kolotoči ohavové klapali zubatými chřtány, vír obchvátil velikou květinu. Těly rytmicky smýkali vždy po třech poskocích. Tempo rostlo. Co chvíli svorně zavýli. Čolkové vecpaní v galeriích se nechovali tak posedle, ale jinak prostoru zaplňovaly chtivé tváře chrličů. Var tanečních smyček neutuchal. Stahovaly se, zadržávaly. Okolo čeho? Okolo lesklé vody. Byl to extatický tanec převtělených bosorek. Rej a křepčení. I svistot bičů. Celičké moře zkrucujících se těl. Zrůdný rituál. Blížil se k vyvrcholení. Křečovitě poskoky se zrychlily, ocasy nepřestávaly vířit. Ti fanatici obemkli jezírko. Chaos víru se stal rytmem: definitivně. Ocasy se nejen vymršťovaly, ony se i pružně obracely svými konci zpátky nad hřbety a... Klenuly se a jejich hroty se opakovaně dotýkaly temen tvorů, aby sebou však vždy švihly zpět. Drnčící tětivy. Kankán. Ale základy téhož tance byste vyzorovali i u normálních čolků - v čase páření. Tahle narkotizovaná horda ovšem vše umocnila. Vír. A směrem ke středu zužujícího se kruhu sálala vášeň. Ta rozběsněná svatyně. Ty strašné námluvy, ta děsivá předehra. Co chvíli všechno exploduje. Ne? A těla se stala tepem Eryxu. Tepem. A pokaždé, když se ocas dotkl temene, šplíchl další čolek do jezírka. Pomyslný bič se v tu chvíli dotkl nějakého jeho druhu. Jako výzva. Byl to prastarý rituál. Vrozený. Další a další čolkové se převraceli do kalu tůně. Vlny se vždy vyvalily zpod jejich těl. Hordy se draly na hřbety těch dole a uprostřed květu odevzdaně čekala dlouho hledaná! Ale kamera nezaostřila. Zprvu tu dámu nešlo identifikovat a dospělá verze Joriky se zatím dotkla Lorencovy ruky: „Není to jeho máma!“

Poněvadž viděla. Pravdu. A poněvadž uprostřed květu klečela Jorika. Ta z kina tudíž zírala na svou mladší variantu.

Do sálu dolehlo hřmění, znovu, a jsou tři druhy lidí. Živí, mrtví - a ti, co píšou. Lorenc byl tím třetím druhem, bezpochyby, ale teď měl pocit, že se mu potřeba psát rozplývá. Že se rozletí navždy, pokud on Joriku políbí. Ale pusy si dali. Chvíli tím pádem nevnímali svistot.

A ani spolu s čolky netančili rytmické tance. Myslíla na svůj holčičí deník. Ó, jak začínal?

Dnes večer ti tu usínám o samotě. Já. Nejsoucítější z užovek tvých snů. Toužím se svíjet, toužím syčet a chci, aby sis mě konečně ochočil. Chci být prstenem obtočeným okolo tvého prstu. Tak si mě opatři.

36. Tak pravil čolek neboli Marvin nastupuje do války

Propána. Jestlipak kluci už spí? napadlo Joriku.

Netušila, že Jakub ještě předcítá. Chtěl se tak možná dožít Joričina návratu. I jej ovšem zajímalo, jak to dopadne. A čolci?

Ten, který Marvinu pronesl podzemím, na něj pohlédl topasově žlutýma očima. On a chlapec stáli tváří v tvář. „Luoít,“ vydralo se zvířeti z hrdla (anebo film to tak podával).

Marvinovi tak tvor připomněl nejoddanějšího psa.

„Hm. Ale co to znamená - *luoít*?“ ptali se zlobílci.

„Je to jeho jméno,“ řekl Jakub. A Marvin v čolkovi instinktivně vycítil něhu. S ní i potřebu být ochočen. Buď můj pán! žadonily topasy a hoch si uvědomil, že mu Luoít zachránil život. Jak tam stáli, jako by slyšel: „Tak si mě opatři.“ A: „... si mě osedlej. Proč mi ještě necháváš svobodu?“

Běsnění okolo neutuchalo. Chtěli zaplnit jezírko a jen Luoít pohrdal extatickým třestěním svých bratří, takže poklekl před Marvinem, který se takřka intuitivně zachytil jeho hřbetního lemu a vyšvihl vzhůru. Poslán? Asi jako by sám slyšel předcítajícího Jakuba, vstoupila do něj síla, stehny sevřel hřbet, prsty zařal do čolkovy kůže. Pátrání po mámě skončilo. Už to pochopil. Luoít se vrhl do chumlu těl a krvavá „šou“ začala.

37. „Koushow“ aneb Čolek a jeho chlapec

Jako slizký šíp vletěl mezi soukmenovce, využil jejich tranzu a v tu ránu byli v půli cesty k jezírku. Proti tomu se ovšem zdvihla vlna nevole. Tomu nejbližšímu chřtánu unikli jen o vlas díky kličce a jaksi bublavé vytí se vzneslo k neviditelné klenbě. Desítky chřtánů se rozšklebily, ale břitká čepel se taky míhala. Dva nejbližší čolci klesli. Švih. Švih. Odletěli další dva. Do boků čolka se zaryly čelisti. Jednoho z nepřátel bodl Marvin do oka a mačeta projela mozkiem. Ta neopatrná bestie sebou nyní škubala pod nohama stád. Hup. Chrabrý Luoít svého pána nesl s neuvěřitelnou hbitostí přes běsy. Uháněl, letěl, kousal, bili se. S nějakým tím cárem masa vyrvaným z boku si věru hlavu nelámal. Náhle dospělý hoch na jeho hřbetě zpíval a činil se mačetou za oba. Konali divy pravého udatenství a Marvin se stával až jakýmsi rytířem bez bázně a hany, byť se opájel vražděním. Jedné stvůře v rozletu zasadil tak strašnou ránu, až ji přepůlil. Dalším a dalším protínal hřbetní hřebeny. Uťaté pracky ani nepočítal a zrovna tak porcoval biče ocasů. Masakruji chamrad! říkal si a houfně mrzačení zmateni odskakovali. Hleděli se klidit, ale zadní šiky se tlačily vpřed a ti vpředu se napichovali. Rubal. Hlavy tanečnicků pršely a lidský bůh Eryxu Stilbury snad pozoroval masakr od zenitu. Našel druhu.

Probili se konečně k jezírku. Netvory to rozběsnilo. Vrhali se z galerií. Ale nejstrašlivější nápor teprve měl začít. Bude to znamenat konec? Nepochybně. Z Luoítových boků i jeho hlavy už teď crčí krev. Další a další bestie dorážejí na zrádce rodu a jeho chlapce.

Nemilosrdná mačeta dopadá, čolci zůstávají v kalužinách krve, ale přijde jejich vítězství.

Luoít a chlapec stanuli u tůně. Vzduchem se mihl další chřtán. Šklebil se nad Marvinem, ale mačeta byla pohotová. Zbavila draka spodní čelisti. Mrtvý padal a v letu smetl z Luoítova boku i dalšího útočníka. Hrozný ryk se vznesl nad jatka. Pak... Přišel nápor. Pomstychtivé bestie se na ně vrhly. Z veškerých myslitelných úhlů útočily. Příval nás pohřbí, pochopil, a těla se řinula jak láva. A přece se Marvin znovu napřímil. A přece nepolevil.

38. Vevnitř

Luoít byl rozerván, ale svého pána ještě v posledním tažení vymrštil. Esovitě přitom prohnul hřbet a Marvin dopadl do jezírka. Kopec těl tam letěl za ním. Zvedla se vlna. Chlapce nesla proti okvětnímu listu, ba připlácla jej naň. Nešlo tu ovšem o opravdový květ, jednalo se o vzornou napodobeninu a její pláty se počal magicky zvedat. S Marvinem. Fungovaly jako součástky podivné mechanické hračky.

Jsa klíštětem byl vynesena z vířící tůně, zatímco nejbližší stvůry zbytečně zatínaly chrup do okvěti. Marvin čekal, že také jemu se do zad zahryznou čelisti, ale někdo při něm stál. Okvěti se ovšem nepřestávalo zavírat. Stále se i zdvíhalo. Ó, kdyby se tak Marvin dokázal přehoupnout přes jeho okraje DOVNITŘ dřív, než se okvěti zavře. Ale není čas. Není ho víc. A hoch hledí do rozšklebené tlamy.

Tu se zlomil se v pase, asi jako zavírací nůž. Skočil do okvěti, ještě se nezavřelo. Mlha přede mnou, mlha za mnou... Hupsne za mnou i má smrt? ptal se po právu.

Květ se podobal zévě obrovské. Kdo ví, možná ta škeble někdy někde i četla verše z Joričina tajného deníku. *Tak si mě navleč. Chci být obtočena!* Ať je ale znala nebo ne, spolkla Marvina a ocítl se v útrokách jen půl vteřiny předtím, než se střetly a sevřely okraje umělého okvěti. Jeden čolek neměl to štěstí a jeho spár Marvina již-jíž držel, avšak okvěti pracku odkrojilo. Ona i hoch se propadli do tmy. A spár... se ještě svíjel. „Lorenci!“

To Jorika v kině procitla z dřímoty. „Propána, kdy mě osvobodíš?“

39. Shledání s Bankerang

Byla jsem ještě dost malá, když jsi mě poprvé našel! vybavila si Jorika náhle. Tenkrát. Když jsi mě poprvé nahmatl v té škebli a zavinul do náruče. Seděla v kině vedle Lorence a

dokonce si vybavila chvíli, ve které díky jeho polibku procitla. „Čau. Je to pravda? Vážně jsi mě právě osvobodil? Nesním?“

Vrtěl hlavou: „Ale zéva se zavřela. Jsme v pasti.“

„Možná. Ale přišel jsi,“ byla mu vděčná, jak viděli i na plátně.

Přišel jsem, viděl jsem, zvítězila! pomyslí si: „Joriko! Jsme obklíčeni!“ Potmě ji políbil. Řekla: „Zrovna taková pusa, o jaký se mi zdávalo.“ A putovala svými sny i vycíděným vláčkem, který si jen a jen hvízdal. Supěl džunglí k soumraku a právě před chvílí Jorice vypadla okýnkem ta panna... Brečela. Zůstala bez Bankerang a připadala si v prázdné soupravě osamělá. Připadala si tak sama, jako by přestal existovat svět.

Ale nevzdám se, napadlo ji. Najdu Bankerang, a pokud Marvin sníval o mamě, jako že ano, snila teď Jorika o kamarádce panně. Tu hledávala i v dalších letech dětství - a ne původce bouřek - a měli byste vážně vidět stránky jejího nejsoukromějšího deníku. Měli byste znát onen sešitek stesku! Zprvu se bránila poblouznění, to si zase nemyslete, ale jak rostla, sílilo. Zachvacovalo Joriku. Stále víc potřebovala sevřít svou sladkou Bankerang. Jak jen to jméno zní! S nekonečnou něhou se probouzela každou noc. Také z mýtiny zmizela během podobného snu. „Bankerang!“ volala. Intenzitu její vidiny předtím jen umocnilo Sandyho okouzující vyprávění o Eryxu a zrovna za takových stavů Bankerang přicházívávala. „Je to možné? Jako bychom spolu my dvě kdysi dávno žily na zámku. Chápeš mě, Marvine? Takže jsem do Eryxu musela.“

„Za ní?“

„Jo. A vždy jsem ho toužila prozkoumat. A víc. Obrátit naruby. Proč? Pro Bankerang! Za tou mě to táhlo džunglí a do skrytých labyrintů. Naše výprava byla jen završením podobného hledání. Eryx je její město, a přece jsem ho dávno taky znala. A přece jsem na ně zapoměla a teď byla paf ze všeho, co nám Sandy okouzleně vyprávěl. Náhle... Já to pochopila! Došlo mi, že chci ta místa prošmejdit, a toužila jsem po jednom jediném.“

„Po čem?“

„Po tom, že odhalím jako Sherlock, co skrývá ústřední palác. Protože v něm... Ano, přijď!“ volala z dálky Bankerang. Joriko, na co čekáš? Ale já nečekala, i když jsem samozřejmě měla strach, což ti povím. Vzpomínáš? Sandy nám prve líčil i ono přízračné stvoření z věže. Hovořil barvitě o duši upsané pralesnímu démonu, jakémusi. O lačnicích červech, o požíračích voskovitého mazu země. O tom, co se učí chodit, ač se to mělo plazit. Jak jsem se

jen bála! Ale Bankerang mě vábila. Sandy, jak víš, nakonec rozhodl, že ráno přesto vyrazíme právě opačným směrem, a to s ohledem na mou bezpečnost. Ale to mi nevonělo. A tak jsem v noci utekla.“

„Za Bankerang?“

„Jistěže. Zpočátku jsem sice přesně nechápala, kde ji najdu, ale cosi mě přesto dovedlo až k branám Eryxu.“ Zarazila se.

„A tam? Co bylo dál, Joriko?“

„Připadá mi, jako by se to stalo už před strašidelně dávnými časy, víš? Sama, tak sama jsem vstoupila do Eryxu a dlouho, velice dlouho a tesklivě bloudila neskutečnými, bortícími se labyrinty. Mé volání znělo a obsahovalo jen jediné slovo. Bankerang.

Bankerang! znělo opuštěnými, zarůstajícími ulicemi a já si tou ozvěnou zoufala. Tu... Z ulic a uliček, kterým jsem zkusmo začala říkat Stínadla, mě to vábení vyvedlo k výšině. Po nesčetných křivolakých schodištích jsem k ní stoupala jako skřivan a hle, stanula jsem zrovna proti bráně ústředního paláce.“

„A tam uvnitř?“

„Ticho. Jen. Nic víc. Procházela jsem pak velmi zvláštními interiéry, až mrtvolně dunivými síněmi, a to dlouho, zase tak dlouho a až do zarudlého večera, kdy za vysokými okny síní zářila jen červená. Šla jsem a šla skrze opakující se, různobarevné sály neuvěřitelné prázdnoty, až na mě z onoho věčného koloběhu světů popadala dřímota. Abych neusnula, začala jsem si opakovat zaříkávadlo. *Dnes večer ti tu usínám o samotě, milá Bankerang, a jsem tou nejsoucinnější z užovek tvých snů. Chci se svíjet, chci toužebně syčet. Proč? Aby sis mě konečně navlékla jako prsten. Jsi královnou Eryxu? Vím, že jsi, a chci být obtočena okolo tvého prstu. Tak si mě opatři. Proč mi necháváš svobodu a nezajatou krásu?* Tak a podobně jsem Bankerang vzývala - a ona přišla. Chcete-li opravdu upřímně potkat Bankerang, volejte ji z celého srdce a ona přijde.

Tak se i stalo. Prudce jsem se otočila. Stála tam. Nejzvláštnější dívka, jakou jsem kdy potkala. Oživlá panna. Žily jsme už předtím jedna v druhé, tak jako ona vyšla z panny. Tak jako vyšla z hrací panny. A tady byla. Hračka letitých vzpomínek. I děti mohou mít letité vzpomínky. Nevěříš? I děti. A tak jsme se shledaly.“

40. S pomocí čolků

Asi jako se na chvíli shledaly i ruce dospělé Joriky a Lorence. Když si propletli prsty, seděli i dál vedle sebe a jako odjakživa se dotýkali rameny. „A od té chvíle jsem se v Eryxu zamilovávala do všeho, co měla ráda i Bankerang,“ vyprávěla přitom před nimi ve filmu (ale i ve škebli) dvanáctiletá Jorika. „A toužila jsem být druhou Bankerang. Nic víc. A na celý širý ostatní svět včetně Marvinu a Sandyho jsem zapomněla. Jako na smrt.“

„A Bankerang?“

„Vážně ti měla na obličej druhý obličej. Tvář mé staré, krásné panny. Jenže hračky tady v Eryxu neznamenaají nic!

Nebo přece? Ta ztracená se rozhodně stala šipkou k dospělé ženě, již je Bankerang. Ó, s jakým uspokojením jsem to pochopila, jak šťastna se cítím i teď. Začal nový život. Věděla jsem, že začal. Objímaly jsme se a jen čas od času od sebe ostražitě poodstoupily, ale Bankerang si mě pokaždé přitáhla a nikdy mě nezahladila. Ve všem jsme se dokázaly i napodobit, což je zvláštní. Až ti to bylo k popukání. Doplnovaly jsme se! Měla jsem tím Bankerang i stále radši. Radši a radši, byla tak zvláštní. Zároveň magicky útlou vílou. Ale stále v černém. Vždycky. Z jiskrných očí zíral sám Eryx. Ale i dokonalá radost. Právě tou jsem zatoužila také být prostoupena a já ji získávala. Pane jo! V tom to vězelo. A Bankerang? Usmívala se. Usmívala se na mě občas – asi jako na svou hračku. Taky jako na pannu. Ale co budeme dělat? povídám jí hned první den, když už se smrákalo.

Hledat! řekla.

Jenže co? Já už všechno našla. Já všechno našla, má zlatá, povídám jí. Avšak má panna Bankerang mechanicky vrtěla hlavou a tvářila se rozpustile. Stála tam od ucha k uchu rozzářena, ale i podobna groteskní dřevořezbě. Hrůza!

I když na Eryx svítilo slunce naplno, půvabná Bankerang vždycky připomínala vybledlou dřevořezbu vyhlazenou staletími. Celými. A přece v jejích žilách kolotala krev, a přece jí z hlavy vlála jako nejhebcí pavučina lesklá hříva vlasů - a nepopsatelně jí dopadala na šíji. Ale nejzvláštnější měla rty. Spodní vyzýval k uchopení.“

„Nějakého muže?“ zeptal se Marvin.

„Asi. Ale věnovala se mně. Nikdy nezapomenu na její rty, a když ke mně hovořila, zněl komnatami Eryxu zvláštně chruplavý, jako by hrdelní a neuvěřitelně příjemný hlas.“

„O čem jste se bavily?“

„O tom, o čem se holky bavívají ve snu.“

„Ach tak. Pak to je jasné.“

„Vysvětlovala mi - v šeru sálů – i věci nevěci. Ty, které mě uváděly v naprostý úžas. A zatímco dříve žila v Eryxu naprosto sama, teď jsme se procházivaly ruku v ruce ruinami. Označila se za královnu.“

„Přece jste však neexistovaly ve vzduchoprázdnu. Ne?“

Jorika zavrtěla hlavou. „Jistěže ne. Eryx není mrtvý. Brzy mě seznámila s poddanými.“

„S kým?“

„S čolky. S tou nejohavnější havětí. Hotová hrůza, povídám jí, ale řekla: Úplně beznadějně je miluji! A já? Vzala jsem taky za své *sladké plémě*, jak nazývá Bankerang slizouny.

Ale má Joriko, dodávala vždy. I kdyby ono plémě nebylo sladké, budu mu panovat spravedlivě. Tak jsem pravila.

Brzy jsem ovšem přišla na to, že trochu vládnou oni jí. Nebyla svobodná. Žila pod vlivem čolků, asi jako já žila pod jejím vlivem, a svedla je sice dokonale zfanatizovat (a oni ji bezmezně obdivovali), ale vrozen mají sklon dodržovat rituály, které nelze vykořenit. Vykořeňovat ostatně nechci, nejsem Pizarro! obhájila rituály Bankerang a já po čase odhalila i další její strašná tajemství.“

„A to?“

„Občas se potřebovala odreagovat či co... a účastnila se všeho, co čolci dělali. I kdyby nic jiného, tohle mi šlo proti srsti. Ale jí ne. Zdráhala jsem se, ale konečně jsem jí to řekla. Předestřela jsem bezelstně výhrady. Tenkrát. Stály jsme v Rudé kapli. K západu se sklánějící odraz slunce klouzal jako chumáč propletených prstů okolo oltáře. Proč to děláš? zeptala jsem se Bankerang.

To bys nikdy nepochopila.

Ale ano. Chápu tě.

A tu... Zvěděla jsem od Bankerang, že neexistuje jen tento svět, ale i plno jiných světů, a každý se tomu sousednímu podobá. Každý něčím trochu jiným.

Proč mi to povídáš? pohodila jsem hlavou.

Protože ani nám, Joriko, se nikdy nepříhoda nic dvakrát úplně stejně. Dokonce ani mě bys už v Eryxu podruhé nenašla.

Ale já tě našla! povídám. Právě že, má zlatá Bankerang!

Objala mě: Měly jsme štěstí. To ano, řekla. Ale dozrály jsme a blíží se časy sklizně. A jako by si uvědomovala nějakou odpornost nebo odpovědnost, zmlkla. Snad odpovědnost za čolky? Nevím, ale začala o dozrávání. Stejně jako za královnu se totiž považovala za kouzelnou zahradnici i pěstitelku a vyslovila slova, o kterých dodnes přemýšlím.“

„A to?“

„Co se jednou narodit má v mysli píšícího snílka, to se musí nejprve obalit realitou.“

„Obalit? A kde?“ divila jsem se.

„Tady. V Eryxu. To tady dozrávají mýty, Joriko. Od toho Eryx je.“

Jorika se odmlčela. Až po chvíli Marvinovi řekla: „Právě v ten den zrání skončilo.“

„Jak to?“

„Tak. To se poznalo. Čolkové začali vyloženě zlobit. Chtěli Eryx rozbourat a opanovat. Ne, přírodu nepředěláš. Přírodu nepřestavíš jako město, Joriko, komentovala to má Bankerang a chtěla být samozřejmá, ale já poznala, že se nachází ve velikém zmatku. Zadumaně si mě prohlížela od hlavy po paty a to, co se dělo dál, nemůžu vyprávět.“

41. Život s Bankerang

Tak či tak žily Jorika a Bankerang ve městě „dlouhá léta“ a na sta, tisíce detailů Eryxu v nich utkvělo. „Dokonce i pocit,“ pokračovala, „že jsme s královnou Bankerang postupně prošly změtí až neskutečně rozvětvených příběhů a přesto zůstaly mladé, zatímco čolci mezitím dozrávali znova a znova. A Bankerang už nebyla na ně sama, protože ze mě stvořila svou partnerku a rovnocennou společnici. Druhou pěstitelku. A naučila mě, jak manipulovat s Králem bílých květů, ve kterém teď sedíme, a umím ho tedy spouštět sem do hnízdiště.

I ty budeš královnou, Joriko, nasadila mi úžasnou perlovou čelenku. Pyšni se! Pyšni, má drahá, vyzývala mě, a pak mě detailně zaskvětila i do ostatních svých povinností. Co však bylo nejkrásnější? Jak jsme se zařídily v ústředním paláci. Žily jsme jako bohyně. Samy, bez lidí, ale nikdo mi nechyběl. A neexistovala jediná věc, kterou bych si v těch šťastných letech musela odříct, anebo jsem aspoň přetrvávala s podobnými pocity.“

„A ona taky?“

„Asi. S vervou a pravidelně krotila naše poddané, hlavně když se zpěchovali, a nevím, jak bych to blíž vysvětlila, ale je to s čolky, jako když každý měsíc přijde úplněk. I tehdy přece někteří

lidi mívají víc práce, aby se krotili. Stejně to mají čolci. Ale jinak ubíhal život v Eryxu klidně a obě jsme velmi vitálně pečovaly o setbu, jak tomu říkala. Se smíchem mě zasvětila i do nejstrašlivějších zvyklostí slizkého národa a učily jsme se věru podivným tancům včetně Tance Velkého Luoítu. Ani to však nestačilo, protože stále toužila, abych se po jejím vzoru do čolků (toho sémě Eryxu) zamilovala. A to hluboce. I já. Chtěla to po mně a moc a stalo se to posléze i takovým jejím *modem vivendi*. Jednou za horkého poledne mi řekla: Joriko! Jsme přítelkyně a já jsem ráda. Ale abys obstála, budeš muset prahnout stejně divoce a stejně upřímně jako já.

Rozčílilo mě to a asi jsem něco neprozřetelně odsekla. Už nevím. Ale vždyť tě mám ráda, Bankerang, zatímco molochy ne. Jsou akorát ohyzdnými požírači voskovitého mazu a provždycky zůstanou leda tím. Leda tím, co se naučilo chodit, ačkoli se to mělo jen plazit. To přece uznej, má Bankerang! Zkrátka ti ani nechci, ani nemůžu být rovna.

Pak pláču! odsekla.

Konejšivě ihned dodala: I mě jsou hry Zlatookých cizí a občas odporné. Tak jako to lidské bahno dole v uličkách. Přesto se divím. Divím se tomu, co mi tu povídáš. Musíme pokračovat. Obě. Přece musíme plnit poslání. Žít. Pečovat o Zlatooké. A její tvář poprvé přešel mráček. Stala se náhle rytinou víc, než jí dosud byla. A já řekla: Měla sis možná najít jinou sestru.

Jinou, která by s tebou udržela krok. Ne pomalici. Nějakou lenivou a neobratnou Joriku. *Vždyť já se snad hodím leda do kavárny.*

A to bylo čímsi klíčové. Odpočívaly jsme zrovna v tom nejprostornějším sále paláce, který jsme si vystlaly pěknými koberci, a sotva jsem to dořekla, s úžasem jsem pozorovala, jak si Bankerang zakryla tvář polštářem a zarývá do něj nehty. Chtěla něco říct, ale nic ze sebe nebyla s to vypravit hlubokým dojetím. Tak mě objala a ne, já ji nechtěla ranit, jenže už se stalo. Zaťala se mi do zápěstí a přišly dny, kdy nadešla sklizeň, a stále vidím rudý kotouč slunce, který na nás na obě mrká a krvavě září okny. A dole, kdesi ve zborcených krovech Eryxu, se zlomyslně proháněl večerní vítr. Budeme se muset rozloučit, Joriko, řekla Bankerang.

Rozloučit? Zacloumala jsme s ní a žasla. Rozloučit? Co to povídáš? Jaký rozloučit! To neexistuje. Nikdy.

Objala jsem ji. Pevně: Zůstanu s tebou! Navždycky. Jak jsme si slíbily. Ale Bankerang potřásla hlavou. V ruce náhle držela mačetu. Ničemu nerozumíš! řekla.

A čemu bych měla rozumět?

Ničemu. Dochází k osvícení. Lidstvo, to támhle za obzorem, pochopí veškeré nové významy symbolů a ti vyvolení a teď ještě tápající proroci nahmatají konce nitek. Napíší, co měli. Vynaleznou, co měli vynalézt. A to znamená i konec Eryxu. Jako všude ve vesmíru. Jako všude ve fantazii. Už nás není zapotřebí.

Ale já si tu zvykla, povídám.

Věřím ti, odsekla štiplavě a štípla mě. Ale i lidi za obzorem občas mění zaměstnání.

To je možný, má Bankerang, ale neblázni. Mě nikdy ani nenapadne utéct zpátky do džungle kteroukoli z bran.

Stály jsme si tvář v tvář v hodovní síni. Zarudlými okny jsem v hrozně dáli registrovala pahorky, co rostly z džunglí co hříbky. Vždy mi připomínaly kulisy zastaveného času a nepochybně to jen kulisy byly a žily jsme v bezčasí přece tak spokojeně! Ano, já uznávám, Bankerang, že neumím mít ráda sprosté čolky, povídám. To je má chyba. Ale jistou autoritu u nich přece mám. Ne? Toho jsme ve své symbióze dosáhli.

Odfrkla si.

Pak mi bohužel připomněla pravdu. Měla jsem autoritu, to ano, ale jen u jednoho jediného ze Zlatookých. U Luoíta. Jen on mi sloužil věrně. Ostatní...

Jak by ostatně mohli ti druzí ubohou Joriku poslouchat, když se spolu s nimi ani jediné ráno neráchala ve slizu jako nepokrytecká Bankerang?“

„A dál?“

„Pak, jednoho oslnivě vybuchuvšího rána, jsme vstoupily do Rudé kaple ve východním bloku. Bankerang se zrovna vrátila od nižší rasy. Klečela u oltáře. Zimničtě, přerývaně se modlila. *Ne, nezasloužím si, abyste se ke mně vraceli, ale řekni jen slovo a má duše bude umrtvena.* To stále opakovala. Už jsem to znala.

Stalo se něco? zeptala jsem se v divné předtuše. Tu vyskočila jako tygřice a zaútočila na oltář. Pak se k němu obrátila zády a udeřila i mě, což se nikdy předtím nestalo. Jsou tu! šeptala.

Kdo?

Tvoji přátelé! Hryzala si dokonalejší spodní ret do krve: Přicházejí. Jsou skoro tady a tys to nejspíš věděla, Joriko! Celou dobu jsi tak trochu čekala, že tě najdou!

Prudce se odvrátila od zrůdné modly (sestavající z nesčetných šklebících se hlaviček) a koutky jejích úst se ohyzdně zkrivily. Užasla jsem nad tou proměnou a tu mi také došlo, že Bankerang žárí. Rozhodně byla bez sebe vzteky a nikoli tedy taková, jakou jsem ji znala. Ba ne. Doslova se klepala. A mně se naopak zdálo úžasné, že vy dva přicházíte. I když jsem na vás oba mezitím zapomněla. Ale teď jsem se nadchla. A přece zůstala na povrchu klidná jako Buddha.

To jen Bankerang se mohla pominout.

I koukám na ni a prý...

I Cortez dobyl Mexiko, zkusím žert. A Pizarro Peru. Co je proti tomu Eryx a dva kluci na obzoru?

Vždyť jsme doteď byly zakleté! Nechápeš to? Zakleté. Ale ti dva mě našli. Tak přece! Hurá. Obě je přijmeme a fantasticky pohostíme! Co?

Bankerang si mě prohlížela jako tygřice před skokem, ale když pochopila, že se cítím šťastná, poraněně zplihla. Obrátila se ke zrůdnému oltáři. Sama. Ale já k ní přistoupila a jemně se dotkla jejích vlasů a jejího ramene. Vyvlékla se mi chladně jako had: S nimi si užij. Ažaj! Stála tu přihrbeně jako čarodějnice.

Ale dřív s čolky! hlesla. Sémě Eryxu! To bude tvá příležitost.

Kvapně vyšla z prozářené kaple, přičemž se o mě zlehka otřela.“

„A dál?“

„Poslechla jsem, vstoupila do tohoto umělého květu, spustila se sem do svatyně, jako to Bankerang udělala předtím tisíckrát, ale ať dělám, co chci, nefunguji jako správná královna a oni chtějí tu pravou.“

42. S pomocí Bankerang

„A nepřijde pravá?“ zeptal se starší Jakubův syn.

Měl už dávno chrupat, ale usínání se bohužel stále nekonalo. Venku duněla bouřka a zlobílci vesele skákali z jedné postele na druhou. Dokonce začali i s písničkou, kterou pohotově složili:

S pomocí Bankerang, jak to hezky zní!

S pomocí Bankerang šedí všedních dní!

S malou, s malou, s malou pomocí

A bavili se. Pro hrdiny *Města krutých čolků* nicméně nešlo o zábavu. Těžko soudit, jak by taky vše dopadlo, kdyby okvěti zůstalo v jezírku. Ono se však hnulo, a aniž to Marvin a Jorika zprvu vnímali, stoupalo po neviditelných drátcích.

Sandy nahoře totiž stiskl tu pravou páku a květ se díky němu přibližoval k otvoru ve stropě.

Ale to, co se mělo plazit, si únik nemohlo nechat líbit. Už vyrazili, už se řinuli po galeriích. I chodbami.

Zatím leknín vystoupil až ke Stilburymu. Jorika nepřestávala svírat Marvinovo zápěstí, a teprve když jí došlo, čemu prozatím unikli. Mlčky ho pevně objala.

„Jste v pořádku?“ zeptal se Sandy a napůl bezděky podával Jorice kapsou vylisovaný blatouch.

To ji trochu vzpamatovalo. „Jsme,“ přitakala. A Marvin jen bezděky skřípl zuby a dodal: „S tvou pomocí.“

43. Už ji nikdy nevidím

Po všech těch momentech mezi čolky už mohl Marvin jen těžko ohromit pohled na další pitvorný národ ostnateců. Všiml si kromě toho, že mnozí část svých ostnů fatálně postrádají a jsou místo nich pokryti ranami. Co to znamenalo?

„Válku. Válka s čolky začala,“ řekl Sandy a Muroň, Duroň i Hudroň se jako tři věrná psiska tulili k jeho nohám. Telepaticky jimi však registroval i mnohá úsečná sdělení o vývoji situace dole. „Je zle!“ vzal Joriku za ruku.

„To mi neříkej. Chtějí mě zpátky?“

„Jo. A jsou na pochodu.“

„Sémě Eryxu?“

„Stoupá.“

A skutečně. Další a další jezury se vynořovaly z nižších pater. Prchaly. Jen Bankerang by ještě uměla utišit rozlícené čolky, ono sémě, jež se odmítalo plazit. Ale dávné královny nebylo.

„Kde jsi?“ ptala se Jorika marně. „Tak se ukaž. Kam´s utekla? Oni tě Sandy a Marvin přece neukousnou.“ Vše zbytečné.

„Proč ty d'áblici ještě věříš, Joriko?“ vyhrkl Marvin. „Štve čolky proti nám, ty to nechápeš?“ Vzali ji pod rukama a drali se spolu s ježky nahoru po schodištích. Rozběhla se také. Jako šípy se proplétali labyrintem prastarých púd směrem k zenitu a brzy zaslechli hřmění. Síliło. Strašit chtělo. Oni ale jeho hymnu vítali jako svobodu volného nebe a jedno podkroví před nimi pučelo z druhého, trámy se vrstvily a žebříky chvěly.

Ale není stejně vše marné? Nejsme snad ve slepé uličce? Stanuli. Vikýřem okamžik pozorovali blesky a Jorika se náhle usedavě rozplakala. Vůkol se řinuli ježci, ale skutečné sémě Eryxu se teprve mělo přivalit. O něco níž zatím vykonávalo smrtící dílo, takže mnozí ostnatci se vynořovali napůl rozervaní. Přesto neopouštěli lítou bitvu dřív, než vypustili jistý počet bodlin. Teprve zpola obnaženi se tady nahoře vynořovali jako přeludy. Brzy zaplnili nejvyšší púdu. Jako val obklopili tři děti. S tenoulinkým pískotem těsně nad hranicí ultrazvuku se seskupili do obranné formace. A praskot hromů neustával. Proudý deště se valily bez přestání a Eryx byl rozmělnován. Umíral. Stával se dětským pískovištěm. Podemílán a odnášen se bortil. A Sandy, Jorika i Marvin mezitím dospěli.

„Co je ti? To se tak bojíš?“ pootočil se Stilbury k Jorice. Popotáhl ji za konečky vlasů. Ale té, která opustila Bankerang, se nikdy neodpovídá lehce. Konečně se napřímila - celá od slzí – a dívala se kamarádům do očí: „Už ji nikdy neuvidím.“

44. Sémě Eryxu

Vtom se na blesky prozařovanou púdu vřítilo pětadvacet krví postříkaných ježků. Ale byli to ještě ježci?

Ostny jim z valné části chyběly, neboť jich užili jako střeliva, a ještě nejzachovaleji vyhlíželi Muroň, Duroň a Ramirez. Jen Hudroň se nevynořil.

„Do věže!“ zavelel Sandy uprostřed rachotu, který otřásal blikotavě prosvětlovaným podkrovím. „Na co ještě čekáme?“ Vedl Joriku a Marvina ke schodišti. Zvenčí k nim doléhalo nepřetržité hřmění, a když se Sandy poprvé vzepřel mezi stěnami tubusu, cítil vibrace. Věž se otřásala. Víc a víc.

„A co nahoře, ty blázne?“ vykřikl Marvin. Přesto ho následovali. Letěli rozkmitanou lodyhou, zatímco na púdě se strhla řež. Zbylé ježury bránily prchající trojici i za cenu vlastního rozervání a děti prchaly po spirále jak dutinou stébla. To se bez ustání chvělo, slupky stěn drnčely a zdálo se, že minaret každou vteřinou puknou. Když míjeli jedno okno, zahlédli neskutečný kraj v dáli, kraj s džunglemi tam za hradbami města. Z bílých par vystupovaly v popředí věže a přivaly Eryx atakovaly bez přestání. Apokalypsa. Kam oko dohlédlo. Sinavé

zkratky blesků provázelo neutuchající hřmění a Jorika měla přízračný pocit, že na vzdáleném obzoru vystupují k nebi kulisy věčných válek. Těch společných dimenzím. Ale nejbizarnější z bitev vrcholila teď tady, zatímco se těla šedomodrých míčů nepřestávala stahovat a uvolňovat. Ostny jim ale dojdou. Už docházejí.

Přesto i další trny dál pronikaly čenichy a žlutýma očima. Ježury čolky kosily a čolci se s bolestným rykem zvraceli do bezedných půdních propastí a kulili po schodištích jsa přeskakování vlastními druhy. Zfanatizovala je tak Bankerang? Stačilo málo? Kdy to skončí?

Muroň, Duroň i Ramirez (dávní strašáci ze Stilburyho sna) se přitom i tady nahoře bili ze všech nejsrdnatěji. Oni měli své poslání patrně vštípeno nejhloub a mrtvol pod nimi i proto valem přibývalo. I ten nejvášnivější zabíječ však umdlí, i ten nejuváživější Robin Hood jednou vypustí poslední osten a to, co vás neposílí, vás - nakonec - zabije.

Čolků bylo příliš. Celý oceán slizu. A zvítězí právě sliz nad světem. Potáhne vše.

45. S něhou Tvá Bankerang

Ale bezuzdné vraždění vyvrcholilo teprve ve vstupu do centrální věže, který se ježci pokusili heroicky udržet. Bohužel to nešlo a byli vybiti takřka do posledního stfělce. Zbytek ježků, už takřka bez ostnů, ustupoval věží k zenitu a každý schod vzdali teprve po urputné řežbě. Té za děti. Chrabří Muroň, Duroň a Ramirez a jejich hráz. Patnáct, brzy už sedmnáct útočníků se zachvívalo pod schody v poslední křeči, ale neustále stoupající vlny slizu vysušit nebylo možné, asi jako krevní oběh nezastavíte, a bystřina nevysychala. Bezmezně lačnicí stoupali po spirále, zatímco Jorika jako by stále slyšela velitelský hlas své dávno pohřešené i znovu nalezené panny: „Zabte je!“

Ne že by jim ovšem sladká Bankerang neporoučela s něhou. „Jen tak se Eryx zachrání!“ A sémě snad skutečně ještě vnímalo ony pokyny a řež ani bouřka neutuchaly. Praskot hromu jen sílil. Nebe nad Glubdrubem běsnilo a ježci umdlávali. Byl to shodou okolností Muroň, komu jako prvnímu došly bodliny. Ty poslední se mihly, ještě dva čolci klesli raněni, ale čelisti toho následujícího se zařaly. Fantastičtí válečníci stoupali až pod vrcholek minaretu a udeřili na děti jako poslední vlna přívalu. Ještě jeden Hudroňův osten se mihl, ještě jeden čolek se svalil, Hudroň vypustil poslední šíp, ještě jeden sliznatec skončil, když mu bodlina projela okem, ale tím se velkovýroba nebožtíků ocitla na mrtvém bodě a poslední dva ježci zůstali nazí. „Adié!“ šeptala nejspíš tam v hlubinách Eryxu zlověstná královna.

46. Zase tam nahoře aneb Všechny barvy bouře

Trojice se ocitla na komíhající se plošině minaretu. Stáli v náporech šlehajícího orkánu a těžko mohli očekávat smír. Jistá se naopak zdála záhuba po pádu hrůzně dutou prostorou světa. Po pádu na Eryx. Už každou vteřinou vytrysknou zdola stvůry. Děti se staly zajatci minaretu, chvěly se v jádru smršťe a potácely se nad okraji propasti, z níž trčela kopí věží. Se zatajeným dechem shlížely na neobyčejně členitý Eryx, jehož panorama bylo částečně zastřeno parami, a pochopili, že město definitivně umírá. Jako oni.

A jako by se pod nimi v úděsné hlubině zběsile komíhala obří plastická mapa. Trojici připadalo, že víří v kolotoči závratí. Stvol věže se přesto ještě tyčil nad strništěm bortících se krovů. Vtom uslyšeli z nitra tubusu zlověstný praskot a vytí, na které jako by nebe zareagovalo dalším zaburácením. Od té chvíle blesky už jen sršely a děti jich mohly registrovat hotové katalogy. Do běla rozžhavené nebe se tady bez přestání vybíjelo veškerými barvami duhy a Stilburymu připadalo, že jeho ušima hučí legendární rockový pochod. I díky tomu si opět představil storukou obludu z pohádek, o které slýchal po většinu dětství. Byla tady. Prozatím vykoukla aspoň za okrajem pompézně uhánějícího mraku. Vykoukla a snad udávala takt každou ze svých paží. Převzala místo po královně a *řezala do toho* jako do imaginární bicí soupravy, přičemž jí ani jediná kapka potu nedopadla na ramena. Ne, všechny letěly k zemi. A Bůh? Tarata, tarata, karabum! Tarata, tarata, karabum, řítila se místo něj nebem prašticí vozová hradba, naložená drcenými kameny. „Vítej v Eryxu, Stilbury,“ slyšel z prastaré vzpomínky. „Vítej, Ty, kdož přinášíš bouři.“

A měl pocit, že stačily k roznícení té pravé bouře jen štíhlé a rozpažené paže. Jeho. U Lawrence! *Což i nejsem Přinašečem bouře?*

Copak nečekaly ježury po stovky let právě na mě?

Což se netěšil sám Eryx? Shlížel do propasti. Stál pod úžasnou rychlostí ubíhajícími cáry fialových mraků. Město umíralo a Stilburyho dětství se definitivně rozpouštělo. S třeskem se tříštily starodávné střechy, masivní hradby pukaly a zracely se stranou do vířících pěn řeky Raš, jejíž proud bez ustání bičovaly proudy deště. Další a další zpěněné přítoky se s jekotem vlivaly do rozemletých zbytků ulic. Kdysi nádherné terasy se staly katarakty zpřevracených trámů a vodopády plnými kořenů. Jako pířka poletovaly vyrvané stromy. V dávných časech schůdná schodiště se stala peřejemi. Voda podemílala rozpraskané stěny paláců, propadaly se do vlastních sklepů a bortily do ulic. Město pohlcovalo samo sebe, nemilosrdně bičováno nepředstavitelnou silou smršťe. Sandy, Jorika a Marvin té zkáze jen zařezaně přihlíželi. Prásk! Šlehlo to bíle. Právě uhodilo do jedné z šesti korunních věží.

Ještě před chvílí připomínala bodec. Ten pukl a děti uviděly úžasnou rychlostí se rozšklebující prasklinu. Minaret se před jejich očima s praskotem zřítíl. I špička jejich věže se už vychylovala. Ve větších a větších obloucích. Kdyby se nepřidržovali opěrných mříží, dávno by odletěli prostorem jak fáborcky. Odletěli a dlouze, s jekem padali.

Mohli však umřít jinak?

Tu se cosi vymrštilo z podlahy. Vykřikla, ale ježek s pitvorným vzezřením jí vletěl rovnou do náruče.

47. Sám sobě doupětem neboli Kontakt

Z nějakého důvodu neucukla. Naopak oškubaného ostnáče mateřsky přitiskla k sobě.

Ramirez. I když jej takřka nepoznávali.

Z chrabrého čtvrtého mušketýra zůstalo tápající mimino. Ostny docela postrádal, tak tu vlastně zůstala jen tvář, kterou však jako by zářil. Vnímali to všichni, ale jen Sandy se chvěl i svou zvláštní, starou touhou a jen on si vybavil, kdy ten konejšivý obličej spatřil poprvé.

A kde. Právě tady. Z očí ježka přitom sálalo něco neuchopitelného. Všechno to, co Sandy nevědomky čekal již od narození, a jako zrychlený film jím teď plynuly zpomalené obrazy z dosavadní jeho osamělé existence. Srdce se mu sevřelo.

I ježkova tvář byla srdce. Také ježek byl embryo a revoluci nevyvolala jen Bankerang a nevyvolal ji ani Stilbury. Svým způsobem ji totiž měl na svědomí Ramirez.

On a my ale jedno jsme, pochopil Sandy. I když každý SÁM SOBĚ DOUPĚTEM. Jistě to platí pro celé rozhárané a rozhádané lidstvo, ale my tři Ramireze neopustíme. A on to ví.

To proto se k Jorice tulí. Nepouštěli ji. A tu snad podlahou klece vytryskl celý příval nestvůr, asi jako z obrazu Hieronyma Bosche, a nad rozkmitanou věží blesky bez přestání tříštily, přičemž rozsvěcovaly a zhasínaly pochmurnou planinu, táhnoucí se od obzoru k obzoru. Po nebi nepřestávala závratně ubíhat groteskně rozdrásaná mračna a hlava připomínající Šklíbu z Alenky zase zmizela v otvoru pod Jorikou. Vynoří se však znovu a Stilbury se konečně vzpamatoval s jistotou, jakou dosud nepoznal. Navzdory orkánu rozepjal paže, náhle úplně klidný. Skoro flegmaticky, a přece nejpevněji se chytil protilehlých mříží. Sevřel je jako magnetizován. Zhoupł se mezi nimi. Stanul pevně rozkročen. Vrostl do mědi jako ukřižovaný a chápal, co ještě. V opojení náhle odhalenou mocí ze sebe nechal sklouznout strach. Nebo snad nejsem předurčen? Ale jo. A dominuji. Tady stojím. Tady mě máš, město, ty město léta

z baběle vyhlížející chlapce se žlutým blatouchem a s jizvou. Hej, čekalo jsi dlouho? Čekalo? Já přišel. Tady stojím. A tentokrát vás všechny zabiju.

Oba kamarádi ho drželi a Sandy sám se zaklesl do Klece bouře. Plošina, kde stáli, byla jeho roky postrádaným brlohem, ale hlavně doupětem Toho, kdo přináší bouři. Nebe explodovalo. Ale ještě předtím, než se rozprsklo v miliardě trhlín, střetlo se dvě stě dvacet blesků ze všech myslitelných koutů času na špičce ústředního minaretu. Následoval všespalující výbuch kosmické energie, která se hromadila pro onu příležitost staletí, a nastalo ticho. Ledová, chladná, topasově žlutá láva stékala z věže na střechy a hladila mříž. Byla jako vosk, a přece sršela energií. Probila ukřížované paže a vstoupila Stilburyho tělem do jeho přátel i pomyslného dítěte v Joričině náruči. Obrovský výboj prostoupil ohromenou, zkamenělou čtveřicí a jeho doprovodným efektem se stala zářící aura, která je na vteřinu propojila a osvětila. Šesti nohama vzápětí skanula do stvolu věže, a když po čase vykouklo sluníčko z rozptylujících se mraků, uvidělo už jen zříceniny, pusté a s klecí prázdnou. Ten, kdo přinesl bouři, se stal taky tím, kdo ji odvolal.

48. Kapitola, ve které konečně uhoří i do biografu a kde jsou odděleny pendlovky

Auru svaté trojice ale diváci kina nespátřili. Ve chvíli, když nebe nad Eryxem explodovalo, práskla totiž taky obloha nad Plzní a smrklo se potřetí. Sice se teď hned rozzářila nouzová světla, ale film již nenaskočil a uvaděčky začaly otevírat východy. „Líbilo se mi to,“ prohodila Jorika, „ale znám i lepší tvůrce.“

„Třeba Foglara?“

„A co Jakub?“ vzpomněla na děti.

„Všichni tři nejspíš už spí.“

„A je konec tvé knížky lepší než tohle finále, Lorenci?“

Jenže úplné finále nezažili. Film skončil předčasně a padli zase životu do rukou. „Hele, je to on,“ prohodila jedna z uvaděček a hned tři diváci se podívali na Lorence. Autor předlohy. Pod vlivem Joričiny přítomnosti mu někteří hned i blahopřáli.

„Radši půjdem. Ne?“ obrátil se k ní, ale lapili ho a strčili pod pohaslé plátno. Kdosi začal ironicky skandovat jeho jméno. Lorenc narazil na povzbudivý Joričin úsměv a smířil se chybně se situací. Možná ho to vymotá z pomyslného klubka. Měl na sobě totiž pomyslné ostny a sloužily mu jako neviditelné brnění. Stál tu a snad bezděky rozepjal paže jako „ukřížovaný“ Stilbury. Bouřka se zrovna utišila. Průvan mu čechrал vlasy.

„Co chcete slyšet?“ A skepticky dodal: „Viděli jste *Město krutých čolků*, film podle brakového románu Marvina Lorence, a všem začínajícím autorům poradím, aby si zaznamenávali sny natolik pozorně, jako by sestavovali pendlovky.“

Zmlkl a chtěl jít. „Hodináři!“ vykřiklo však vtom jakési dítě a střelilo.

Přesně do Lorence.

Sice pomyslně a pusou, ale i nad multikinem varovně zahřmělo a on... se schválně zapotácel... a klesl. Umřel.

49. Ramirez

„Tarata, tarata, karabum,“ hráli si mezitím Joričini synové na legendárního Přinašeče bouře a ne a ne spát. Jakub si již zoufal, Jorika se nevracela a kluci se utrhlí ze řetězů, skákali jako malí krakeni na postelích v rytmu doznívajícího rockového pochodu na nebi a...

„Ztichněte!“

„Tak to dočti! Tak to dočti.“

„Tak jo!“ uchoopil vztekle knížku a četl:

A pak se Marvin probudil celý prokřehlý na dně zelené studny, ze které ráno odešli k Eryxu.

Nebo snad neodešli? Oheň vyhasl. Rozhlédl se. Sandy s Jorikou ještě spali a Stilbury tentokrát nikoli v klubíčku, jak vždycky bývalo jeho zvykem, nýbrž poprvé jako dospělý.

Marvin vstal a chtěl přiložit. Tu se Sandy posadil. Mžoural: „U sta rukou i nohou nejmocnějšího Přinašeče bouře, já ti měl sen.“ Vypadal jako slepý netopýr. Sebral se. „Brr!“ otřásl se jako ovce: „Ale je zima.“

Přesto se rozkošnický protáhl a rozpažil jako ve vysněné kleci nad Eryxem. Strnul a rozhlížel se. Jorika sebou ze spánku zavrtěla. Převrátila se na bok. Něco broukla. Spala dál.

Kerang! znělo brouknutí. Tak je dešifrovali.

Anebo snad Bankerang? Sandy se otřásl. Ne už zimou. Propána.

Na čem to Jorika spí?

Na hrášku? Nějaký předmět totiž tu holku budil. Kvůli něčemu ostrému se princezna převalovala. Cosi zamáčkla šíjí do mechu.

Sebral tu věc. Šlo o měděnou klec. O věrnou zmenšeninu zamřížované vyhlídky nad Eryxem. Ale to nevěděl.

„Chytej!“ přihrál klec Marvinovi a ten ji upustil jako bramboru.

Ještě byla horká.

„Kdo to sem narafičil?“ ozvala se Jorika rozespale. Vstala a rovnou vypadala jako vykoupaná. Usmívala se od ucha k uchu. Něco si přehazovala z dlaně do dlaně asi jako žhoubící uhlík. Ale ne klec. Kuličku z mědi. Charakteristicky si shrnula hebké vlasy a zkoumavě si artefakt prohlížela. Přistoupili blíž. Po obvodu kuličky se táhla rýha.

„Půjde to rozšroubovat?“ zeptala se.

„*Ostříhaný* ježek z klece,“ broukl Sandy. „Bodliny vystřílel.“

„Anebo jsou ulámané,“ rozšroubovala tu věc, která už nebyla nesdělitelně děsivá, i když kdysi bývala Ramirezem ze Stilburyho snů.

50. Týden cesty k tobě

Její dospělá verze se mezitím vrátila domů. Všichni už spali, přece jen.

I bouřka. Trochu lépe přikryla zlobílky, svlékala se. Potom vklouzla vedle Jakuba.

Rozsvítil. „Ahoj! Kdes byla?“

„V kině.“

„Snad ne s Lorencem!“

„S kým jiným.“

Měl se hněvat? Objal ji. Radši. „Koukej, Jorindo. Tohle zatím složili kluci,“ podával jí zelený školní sešit.

Četla: MÁMO, JÁ JDU TÝDEN K TOBĚ.

„To má být název?“

„Asi.“

Četla dál:

*„V pondělí jsem potkal ježka, zdál se mi větší než Sněžka
pak jsem se však koukl zblízka, byl menší než malá víska
V úterý jsem potkal kotě, zdálo se mi, že je pro tě
pak jsem se však koukl zblízka - a vidím, že se mu stýská*

*Ve středu jsem potkal čolka, vedla si ho malá holka
i na ni jsem koukl zblízka, také jí se krapet stýská
Ve čtvrtek jsem potkal humra, to už jsem měl v hlavě mumraj
a když jsem se koukl zblízka, z humra vlála pestrá džíska
V pátek jsem pak potkal křečka. Báł se, zdali zimu přečká
a když jsem se koukl zblízka, v doupátku mu mládě vříská
V sobotu jsem potkal brouka, zabloudil a kolem louka
taky na něj kouknu zblízka. Páni, on si ještě píská
A v neděli potkám tebe, zase budeš jako nebe
ale já se kouknu zblízka a budeš jen zkřehlá líska.“*

51. O nejpokornějším Joričině návratu do lůna rodiny

„Kluci mi tvrdili, že ty verše prý zpíval Marvin, když hledal mámu.“

„Nebo mě? A co můj dnešní výlet, Kubo? To je nic?“

Hladil ji.

„Co víš. Třeba jsem ti byla nevěrná.“

„S Lorencem?“

Po chvíli řekla. „Ne. Ostatně je mrtvý. V kině ho někdo sejmul dětskou pistolí.“

„Takže jsi dál pro rodinu?“

„I pro četbu pohádek, ty Einsteine.“

Epilog aneb Setkal jsem se se Stilburym

Foglarova intuice od dětství vstřebávala archetypy vzlínající mezi dimenzemi a zrodila i *Záhada hlavolamu*, intuitivní dílo vzniklé za osvětlení. Existovalo jistě víc povolanych, ale jenom jeden vyvolený, i když neměl o původu vlastních nápadů ani ponětí. Nepřišel náhodou čas opět zachřestit ježky? Jako kastelán muzea ježků jsem hovořil se Stilburym, když se u nás jednou zastavil, a musím vám říct, že šlo o neuvěřitelné setkání, a je to dávno, a přece ho vidím jako dnes. Už byl starší než sám čas a zdál se omšelý a sám, nicméně žil. A víte proč? Jednou provždycky ho nabila energie blesků nad Eryxem.

Ale já mu původně odmítal uvěřit. To není možné. Že tu přede mnou stojí právě on?

Ale šlo o zbytečnou skepsi. Byl to Sandy. I nefalšovaný Stilbury.

„Ale nikdy jsem se v tomhle světě nepřestal cítit vetřelcem," řekl mi a potom vyprávěl, co zažili v Eryxu s Marvinem a Jorikou. Ještě dnes mám pocit, že mu sedím tváří v tvář a že naslouchám hlasu snílka. Brzy jsme si tykali.

„A kde jsi nechal ty dva?“ ptám se ho.

„To tě nemusí zajímat, ale ještě žijeme.“

„A vzpomínáte?“

„Na zříceniny Eryxu? Jo,“ přitakal. A ono město sice bylo zničeno jako Kartágo, ale v podvědomí každého asi vždy poroste jako nějaký ten hříbek. Je sice pomyslně zatopeno vodou, ale copak to vadí? Taky mnohá láska pohasne, ale „věže zatopeného města, ty ční navždy.“ A řekněte sami: Věřili byste jinak něčemu takovému?

Závěrečná omluva čolkům a ježkům

MOTTO: *Zvláštní, jak mě pár těch pohybů dovede uklidnit.*

Jan Tleskač

Vážení a milí čolci a ježci!

Závěrem se Vám co nejupřímněji omlouvám za hrozné zpotvoření, jehož se Vám zdarma dostalo v tomto spisku. Jistě se proti němu ve svých krajích už bouříte, nicméně jakákoli podobnost kterékoli z jednajících postav s Vámi jest čistě náhodná. Tak přísahám a prosím vás snažně: Nepodávejte na mě trestní oznámení a jako bezbranného autora se mě nepokoušejte odpravit v biografu ani jinde. I kdyby se vám to povedlo, na reálné existenci *Města krutých čolků* by jediná bohapustá vražda stejně nezměnila nic.

Veškeré entity líčené na předešlých stránkách ostatně v Eryxu opravdu žily a v žádném případě nepatřily k některé z vašich odrůd, těch tak vytříbených a přírodovědci dávno důkladně popsaných. Nepatřily, i tak se však jednalo o šikuly a vysoce svébytné bytosti. Ani výše líčené ukrutnosti pak, milí ježci, nevztahujte na sebe a vězte, že jste zcela bez viny a máte plné právo poslouchat výše vylíčenou pohádku s klidným svědomím a znovu a znovu. Za sebe vám sice nezaručuji, že už žádná nová válka s mloky nebude, ale jinak adié a s něhou, jak říkávala Bankerang.

A Vy, ježci?

Bujte dál v listí mé kůlny.

O citacích

Dílo vzniklo jen za stopového užití hardrockových skladeb Františka Ringo Čecha a skupiny Deep Purple S POMOCÍ PŘÁTEL a STORMBRINGER. Pasáž z hororu Howarda Phillipse Lovecrafta ÚČASTNÍK SLAVNOSTI (1922) je autentická. Citování jednou větou byli také královna hrůzy Shirley Jacksonová a básník Jean Paul. Rozhovor s Foglarem skutečně realizoval Karel Hvižd'ala (1992) a cituji juvenilní verše Jaroslava Foglara MĚSÍČNÍ NOCI (1920), které byly tehdy zveřejněny a jsou fakticky jeho debutem. Složil je ve stejném věku, kdy je pak džungli zpíval i Stilbury.

Po stopách ježka v kleci

Už podruhé vyšla roku 2013 kniha Jana Trojana (nar. 1956) **Po stopách Foglarova ježka v kleci** (196 stran), která ovšem předchází příběh doplňuje leda nevědomě. Její autor je skautský vůdce a mistr světa ve vyjímání ježků, kterých vlastní sbírku a jež sám vyrábí.

Skoro každý si vybaví, že ježek v kleci je - spolu s bobříky, s modrým životem a s létajícím kolem - jedním z vynálezů Jaroslava Foglara, ale je to tradovaný omyl. Dotyčný hlavolam nicméně nepochází ani z Eryxu; už 7. 4. 1896 si jej nechal patentovat jistý Clarence A. Worrall z USA, a to jak ve verzi dřevěné, tak kovové se čtrnácti „dikobrazími“ ostny a čtvercovou základnou. Za první světové války se ovšem vložilo do věci Německo, tedy uvěříte-li následující legendě.

Roku 1917 (Foglarovi bylo deset) prováděl český rodák prof. Weiss na Humboldtově univerzitě pokusy s horským křišťálem, ideálním to nosičem informace. Zdárně urychlil růst jeho krystalů v umělých podmínkách, ale tu byl obviněn z protistátní činnosti (1918). Výpočty proto skryl, a to do jádra Worrallova ježka.

*Se svou německou manželkou a se synem ještě v povijanu prchl do Prahy, ale v Šárce je dohonila policie. Střílelo se a žena zemřela na místě. Weissovi kulky provrtaly lýtko i hrud', avšak soupeře vyřídil. Své skomírající tělo potom dovezl k tamnímu kostelu Sv. Jakuba, a než syna uložil na schody, vložil do peřinky hlavolam. Nato skončil u Apolináře. Ale dítě přežilo. Vyrůstalo v sirotčinci pod jménem Jan a ve svých deseti letech poznalo zámečnickou firmu **Maňák**. Ježka stále mělo a ukrývalo ho v meliorační trubce pod kůlnou. Jenže Maňák hoča špehoval a hlavolam našel. Nyní se ještě vraťme do roku 1918.*

Jeden německý policista v Šárce přežil a byl to Ernst Röhm, pozdější šéf SA. Po Noci dlouhých nožů a jeho zavraždění mu prohledali byt s materiály o Weissovi. Ty padly na ústředí do oka Wenera von Brauna a agenti díky tomu v Praze vystopovali „Ema“. Maňák se tak dostal do Říše a odsud později do Států (1951), i když původně uvízl na Ellis Islandu, v imigračním táboře. Potkal ho tam náhodou Jiří Voskovec a byl svědkem následující příhody.

Imigrační úředník neuměl napsat slovo Maňák a dotyčný mu vztekle vyrval tužku. Psal jméno sám, a to tiskací a málo čitelně. Pro Američana i vzhůru nohama. Tak vzniklo jméno Wozniak, a právě Steve Wozniak pak roku 1977 vyvinul s Jobsem **Apple McIntosh s prvním mikročipem**.

Ale dost legend a vážněji prolistujme Trojanovu práci, která je i jedinou knížkou o dotyčném hlavolamu. Hned úvodem chválí její první vydání jak Miloš Zapletal, tak Marko Čermák. Na další stránce se Trojan přiznává, že svou první foglarovku *Záhadu hlavolamu* kdysi nedokázal poctivě vrátit do mělnické knihovny, i předstíral ztrátu (na půdě školy). Koncem let šedesátých bylo poté v tamních trafikách dost těžké sehnat nová čísla *Rychlých šípů*, i jezdil občas do Prahy. Foglarovky zrovna vycházely, ale získávaly se spíš pod pultem a matka dokonce Trojanovi jednou zakoupila čokoládu pro hodnou paní prodavačku.

Trojan ji spořádal s kamarády cestou do školy. Poté ušmíkl kus domovního okapu a vyrobil klec pro svého prvního ježka. Ó, jak toužil i po bílé masce Širokka! Pomohla mu jehla a opět i máti.

Ve své knize se Trojan z gruntu věnuje dějinám ježků v kleci, ale opět začíná legendou z nálevny: *Už v patnáctém století se Žižka uklidňoval dotyčným hlavolamem před bitvami a měl jich dokonce víc, takže si jedním nakonec vypíchl oko. Zase však díky tomu vynalezl kropáč a řemdih.* Spějme však pryč od legend!

Už kdysi dávno existoval v Číně prokazatelně hlavolam *Hvězda a had*, podle jehož pověsti stáhl onen had (požírající si ocas) hvězdu z nebe. Majitelé hlavolamu ji měli jen vyprostit z hadího objetí. Vynález se dostal i do Japonska, kde ho zdokonalili. Hvězdu totiž uvěznil v kleci.

Uběhlo dva tisíce let a jiné vězení připomínal nový hlavolam, tzv. francouzská klec. Ta ovšem nežalářovala ježka, ale jen kuličku. V dřevěné podobě se vynořila už v 80. letech 19. století, tedy ještě před patentem pana Worralla.

Další, i když jen dvourozměrnou verzi ježka představoval Collinsův hlavolam Cricket patentovaný roku 1898, ale vězením je pouhá mřížka. Přenesme se do Čech. Už První republika zrodila malého ježka z mosazi, jehož údajně vlastnil i Miloš Zapletal. V roce 1937 vyřezal další prototyp Ladislav Antonín Veselý (1892-?) v *Továrně na jemné mechanické výrobky a hračky* ve Stadické ulici v Roudnici a ukázal jej v nedaleké nástrojárně firmy Bacher, kde vyrobil jeho jmenovec Karel Veselý prototyp z kovu, a to za pomoci dělníků Badyňáka, Hartmana a Žižky.

Jako referenční pak vzniklo najednou hned několik mosazných ježků, i když zcela postrádali to, co nepostrádají předchozí pasáže tohoto doslovu. Legendu. Zájem obchodníků s hračkami se i proto nedostavil. Foglar ovšem do Roudnice jezdil a Veselého navštěvoval.

Román *Záhadu hlavolamu* uveřejňoval mezi 30. 8. 1940 a 8. 3. 1941 a dne 14. 12. se čtenáři poprvé dočetli o **rozšroubovatelnosti**, což je taky jediný původní Foglarův nápad.

Po Československu tenkrát prodávaný ježek ovšem v tom směru zklamal. Rozšroubovat nešel. Ke všemu byl (opět) jen ze dřeva. Jeho prototyp prokazatelně vytvořil jistý Staníček a prodej jistila firma M. K. Moučka v Záhřebské 35 v Praze. Klec tvořilo pět špejlí, ježek měl 11 až 12 ostnů a tři barevné modifikace. Stal se i hrdinou dvou kreslených pokračování *Rychlých šípů* (1. a 8. 3. 1941). Počet hlavolamů brzy nestačil zájmu. Foglar zaúkoloval právě Veselého v Roudnici a díky badateli Petru Vyletovi víme, že pak od Moučky inkasoval hotovost za 3700 ježků, a to po padesátníku za jednoho, zatímco od Veselého nedostal ani vindru, ačkoli bylo vyrobeno i dalších 16 456 ježků. Leda by spořivý Foglar tento druhý příjem utajil.

Nad těmito čísly nám přijde docela divné, že se dotyčné válečné hlavolamy zachovaly do dneška jen tři. Pravdou je, že výrobek byla křehkost sama. Rozpadal se už při distribuci. V tomto miléniu ho vlastní již jen Jiří Raba, Josef Skorkovský a rodina před několika lety zesnulého Františka Ulče. Jeho cena činí minimálně třicet tisíc korun, i když se v čase Protektorátu prodával za čtyři koruny.

A následovníci?

Záhadou je kovový ježek sběratele Václava Hrázského (nar. 1939) z Andělské Hory. Sice má rodný list, a totiž výpis kovářské a podkovářské práce z 21. 10. 1940, ale ten hovoří jen obecně o hlavolamu. Hrázský ovšem vzpomíná, že jako tříletý slýchal ježka cinkat, když ho jeho strýcové vyjímali z klece někdy zjara 1942. Šálil ho tenkrát sluch a šlo „jen“ o tehdy prodávaného dřevěného ježka? Hrázský má doličný předmět doma. Je kovový, má čtrnáct ostnů a *lze ho rozšroubovat!* 21. 10., což je datum na křestním výpisu, však román ještě k rozšroubovatelnosti nedospěl. Hrázský vidí dvě možnosti. 1. Jeden ze strýčků vyzvěděl tajemství předem v časopise *Mladý hlasatel*. 2. Vlastní ježek z klece byl po válce vyměněn, takže původní je jenom klec.

Ale nechme šarád. Prvého prokazatelného **ježka z kovu** udělal bezpochyby zmíněný František Ulč (1933-2010) z Mladé Boleslavi, když spolupracoval se svým kolegou-učněm Vladimírem Veselým během podzimních týdnů 1948. Z náhodné trubky vyrobili dokonce dvě klece a vlastní ježky pak dodal dnes neznámý soustružník.

Aby kluci dostali hvězdice do klecí, museli ovšem ostny opilovávat. Od mistra odborného výcviku získali nakonec pochvalu. Ale Veselý ztratil nejprve klec a nato i ježka, takže se zachoval pouze u Ulčů. Je silně pochromovaný a sám Foglar si jej kdysi půjčil, aby uspořádal

soutěž na jednom táboře. Také v televizi Ulč hlavolam vyjímal, a to v čase natáčení Bočanova seriálu. Vrátili mu ho bohužel bez jednoho z ostnů, který někdo ukroutil kleštěmi.

Prototyp ježka v kleci ovšem tenkrát z mosazi vyrobil i Christian Lares z České Třebové. Teprve podle těchto variant taky vznikla verze z rukou pana Bednáře v zámečnické dílně na Barrandově, se kterou pak zápolili Jaromír Hanzlík (Jan Tleskač) a Ivan Vyskočil (Otakar Losna). A dnes?

Nejvíce ježků na světě vlastní pan Herník z Teplic (přes sto), ale většinu jich vyrobil sám. Do osmdesáti rozmanitějších ježků měl František Ulč a vedle pana Trojana se mohou obdobně početnou sbírkou chlubit už jen Slavomil Janov, Ivan Vápenka a Václav Nosek, největší náš sběratel hlavolamů Stanislav Tvrdík, pan Hrázský, dále Roman Liščák z Rumburku a v Brně Jan Machálek. V Praze pak i Jaroslav Flejberk.

Ve své pozoruhodné knize Trojan pokračuje výčty dalších odrůd ježků, občas už sériově vyráběných, a dochází k číslu 61. K tomu ovšem přičítá i třináct velmi speciálních verzí vč. ptáka v kleci, draka v kleci, lva v kleci a velikonočního ježka své vlastní výroby. Trojanovu knihu uzavírá podrobná historie soutěží ve vyjímání ježka a připomeňme už jen, že vedle turnajů z let 1941 (Mladý hlasatel) a 1957 (tábor KON-TIKI u Pribyliny na Zelené říčce) a soutěže v Tomanově ABC (1970), startovala pravidelná mistrovství světa teprve s rokem 2001.

Jsou nepochybně bláznovství, která za to stojí.

Obsah

Část první. Město krutých čolků (Haggard)

- 1. Předběžné varování všem zvědavcům*
- 2. To největší tajemství Jaroslava Foglara*
- 3. Předčitatelka Jorika*
- 4. Sandy*
- 5. Pátrající trojice*
- 6. Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez*
- 7. Z Joričina soukromého deníku*
- 8. Sandy se propadá*
- 9. Ono žije*
- 10. Ta zlověstná věc tam nahoře*
- 11. Sny o Eryxu, sny o Bankerang*
- 12. Tak pravil Stilbury*
- 13. Propadne se Jorika*
- 14. V šlápějích čtyřprstých příšer*
- 15. Hrůza a pád*
- 16. Jorika míří do kina*
- 17. Doupe Toho, kdo přináší bouři*
- 18. Zběsilá řeka Raš*
- 19. Líhniště*
- 20. Hravá je mezihra*
- 21. Bič*
- 22. Žádný živý organismus*
- 23. Nadějně vyhlídky Sandy Stilburyho neboli Dominuji Eryxu*
- 24. Bubeník v dešti*

25. *Ty kecáš, Lorenci*
26. *Šroub*
27. *Vetřelcem v mraveništi neboli Báječné podsvětí Glubdrubu*
28. *Kde ježka jen za druha bych měl*
29. *Podsvětní opera lepkavé hrůzy*

Část druhá. S něhou tvá Bankerang (Dalí)

30. *Vítejte v Eryxu, Stilbury neboli Tak pravil ježek*
31. *Chlapec se žlutým blatouchem neboli Eryx umírající*
32. *Příšerné podkroví*
33. *Oni mi tančí. Vynoří se Muroň, Duroň, Hudroň a Ramirez, Stilburyho oběžnice*
34. *„Stilbury. Sestup do války.“*
35. *Tak si mě opatři*
36. *Tak pravil čolek neboli Marvin nastupuje do války*
37. *„Koushow“ aneb Čolek a jeho chlapec*
38. *Vevnitř*
39. *Shledání s Bankerang*
40. *S pomocí čolků*
41. *Život s Bankerang*
42. *S pomocí Bankerang*
43. *Už ji nikdy nevidím*
44. *Sémě Eryxu*
45. *S něhou Tvá Bankerang*
46. *Zase tam nahoře aneb Všechny barvy bouře*
47. *Sám sobě doupětem neboli Kontakt*
48. *Kapitola, ve které konečně uhodí i do biografu a kde jsou oddělaný jedny pendlovky*
49. *Ramirez*

50. Týden cesty k tobě

51. O nepokornějším Joričině návratu do lůna rodiny

Epilog aneb Setkal jsem se se Stilburym

Závěrečná omluva čolkům a ježkům

O citacích

Po stopách ježka v kleci